

Připravenost obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích

Alžběta Valášková

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Alžběta Valášková
Osobní číslo: L21681
Studijní program: B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Připravenost obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích

Zásady pro vypracování

- Zpracujte rešerši s důrazem na monografie, koncepčně strategické dokumenty a stati.
- Analyzujte krizové situace v Luhačovicích.
- Vyhodnotte připravenost obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. *A Strategic Compass for the EU, 2023*. European Union EXTERNAL ACTION. [online]. 20.3. 2023 [cit.2023-11-06]. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/node/89047_cs?fbclid=IwAR0BFvWg38WMzErbN2PJbcAciqnK6_HA4KH
2. HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar J.; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.
3. ZPĚVÁK, Aleš. *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-044-0.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3.5.2024

Jméno a příjmení studenta: Alžběta Valášková

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Práce obsahuje teoretickou a praktickou část. Teoretická část se věnuje primárně terminologii z oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva, zabývá se historií ochrany obyvatelstva, stávající právní úpravou a také hrozbami a riziky ve vztahu k obyvatelstvu. Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na samotné město Luhačovice, věnuje pozornost její historii i současnosti. V praktické části budou využity dvě metody a to, metoda formou dotazníkového šetření a práce v softwaru Riskan.

Klíčová slova: Připravenost, Krizová situace

ABSTRACT

The thesis contains theoretical and practical part. The theoretical part is primarily focused on terminology in the field of crisis management and population protection, deals with the history of population protection, current legislation and also threats and risks in relation to the population. The practical part of the bachelor thesis deals directly with the town of Luhačovice, focusing on its history and present. Two methods will be used in the practical part, namely the questionnaire survey method and the Riskan software.

Keywords: Preparedness, Crisis Situation

Ráda bych vyjádřila poděkování doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc., za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 TERMINOLOGIE	10
1.1 ZÁKLADNÍ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	13
1.2 OSTATNÍ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	14
1.3 HLAVNÍ CÍLE, ÚKOLY A OPATŘENÍ OCHRANY OBYVATELSTVA	16
2 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA	19
3 STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY	22
3.1 BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2023	24
3.2 OBRANNÁ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY 2023	25
3.3 KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA DO ROKU 2025 S VÝHLEDEM DO ROKU 2030	25
4 HROZBY A RIZIKA VE VZTAHU K OBYVATELSTVU	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
5 MĚSTO LUHAČOVICE	31
5.1 HISTORIE MĚSTA LUHAČOVICE	31
5.2 LUHAČOVICE VE 20. STOLETÍ	32
5.3 ROK 1989 PO SOUČASNOST	33
5.4 MĚKKÉ A TVRDÉ CÍLE VE MĚSTĚ	33
5.5 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ VE MĚSTĚ	36
6 PŘIPRAVENOST NA KRIZOVÉ SITUACE	40
7 SOFTWARE RISKAN	43
8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	46
9 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ	52
ZÁVĚR	53
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	60
SEZNAM OBRÁZKŮ	61
SEZNAM TABULEK	62
SEZNAM PŘÍLOH	63

ÚVOD

Každá obec, město i stát čelí různorodým nečekaným událostem, které mohou výrazně ovlivnit životní podmínky a bezpečnost obyvatelstva ať už se jedná o přírodní katastrofy, mimořádné události vyvolané člověkem nebo o technologické havárie. Proto je zásadní mít informované a připravené obyvatelstvo, schopné efektivního zvládnutí krizové situace. Luhačovice, známé především jako lázeňské město, čelí jako každé jiné město/obec potenciálním krizovým situacím.

Tato bakalářská práce zkoumá úroveň připravenosti obyvatelstva v Luhačovicích a hodnotí, zda město má dostatečné plány a dokumenty pro efektivní řešení mimořádných událostí.

Výběr tohoto tématu je významný z několika důvodů. Za prvé, krizové situace mohou mít vážné následky, pokud na ně obyvatelé a zdejší orgány nejsou adekvátně připraveni. Obyvatelé musí být schopni rychle a efektivně reagovat na vznikající situace, což vyžaduje jasné plány, vzdělání a komunikační kanály. Za druhé, lázeňské město Luhačovice má své specifické rysy, které mohou ovlivnit jeho připravenost. Do specifických rysů patří turistický ruch, a především lázeňské provozy vyžadující zvláštní pozornost při plánování krizových opatření.

Hypotéza této práce zní: „Luhačovice jsou dobře připravené na mimořádné události a krizové situace.“

Teoretická část této práce se věnuje terminologii v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva, zabývá se stručnou historií ochrany obyvatelstva, dále se věnuje stávajícím právním normám v rámci ochrany obyvatelstva a také se zabývá specifickými hrozbami a riziky ve vztahu k obyvatelstvu.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na samotné město Luhačovice, jeho historii i současnost. V praktické části budou využity metody a to, práce v softwaru Riskan, která má za cíl získat aktuální data o informovanosti a připravenosti obyvatelstva a druhá metoda, která bude využita je dotazník, úzce vázající se k předešlé metodě.

Cílem bakalářské práce je zjistit stav připravenosti obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGIE

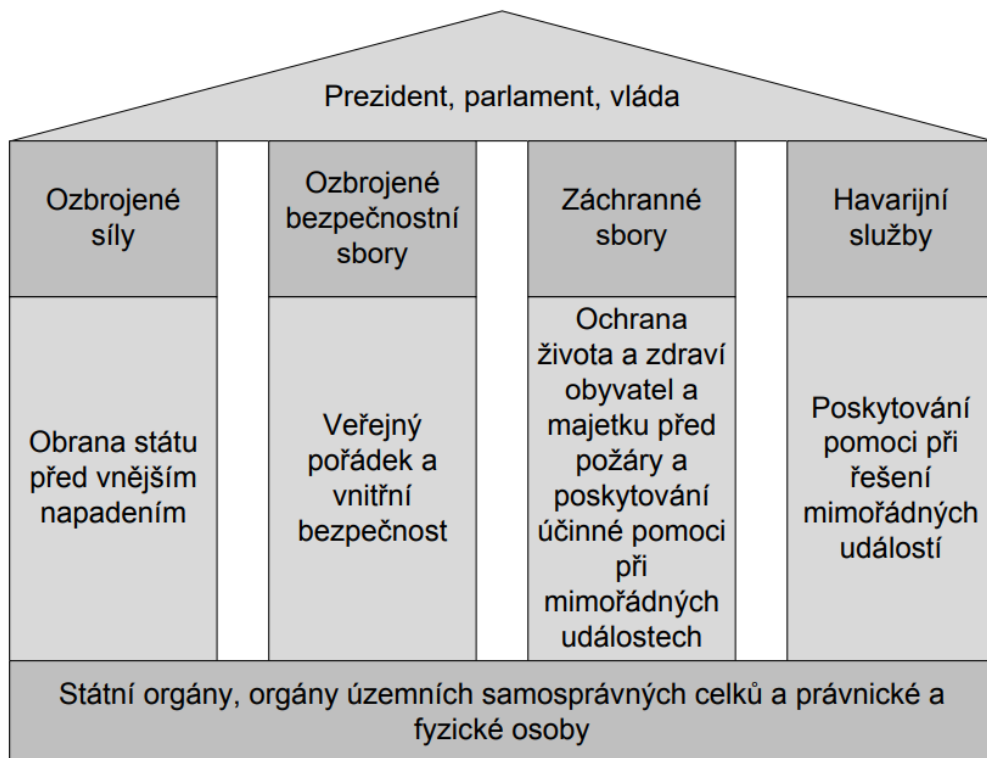
Do terminologie ochrany obyvatelstva patří řada pojmů, avšak v této bakalářské práci budou definovány jen ty, které úzce souvisí právě s připraveností a ochranou obyvatelstva. Mezi základní pojmy patří např.:

- Bezpečnost,
- bezpečnostní systém státu,
- bezpečnostní prostředí,
- mimořádná událost (dále jen „MU“),
- krizová situace (dále jen „KS“),
- krizový stav,
- ochrana obyvatelstva (dále jen „OO“),
- a integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“).

Bezpečností se rozumí stav, při kterém je přijatelná pravděpodobnost vzniku újmy na chráněných zájmech. Je to stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby pro objekt i jeho zájmy. Objekt je efektivně vybaven a ochoten při eliminaci stávajících a potenciálních hrozeb spolupracovat (Hradil et al., 2018). Bezpečnost České republiky (dále jen „ČR“) zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a také havarijní služby. Dále se na bezpečnosti musí podílet státní orgány, orgány územních samosprávných celků, právnické a fyzické osoby (Bezpečnostní informační služba, c2024).

S bezpečností souvisí také **bezpečnostní systém státu** plynoucí z ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Stát k tomu, aby zajistil bezpečnostní zájmy, vytváří a rozvíjí komplexní hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické, vojenské, vnitřní bezpečnosti, dále roviny ochrany obyvatel, hospodářské, finanční, legislativní, právní i sociální (Hradil et al., 2018). Základní funkcí bezpečnostního systému České republiky je řízení a koordinace činností jednotlivých složek, které jsou odpovědné za zajišťování bezpečnostních zájmů státu. Strukturu bezpečnostního systému tvoří prezident republiky, Parlament České republiky, vláda, Bezpečnostní rada státu i její pracovní orgány, dále ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory a služby a havarijní služby. Jako vrcholný orgán výkonné moci za zajišťování bezpečnosti státu je odpovědný

vláda. Funkční bezpečnostní systém představuje nástroj pro zvládnání mimořádných událostí a krizových situací vojenského a nevojenského charakteru, ale také zajišťuje prevenci a přípravu na možné mimořádné události a krizové situace a jejich včasnou identifikaci, varování obyvatelstva i vyrozumění orgánů. Bezpečnostní systém státu musí nepřetržitě reagovat na neustále se měnící podmínky, změny a nové závažné hrozby v bezpečnostním prostředí. Proto je nutné vnímat ho jako vyvíjející se systém (Hradil et al., 2018).

Obrázek 1 Bezpečnostní prostředí (Zdroj: Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013)

Bezpečnostní prostředí lze chápat jako výsledek vzájemného působení řady faktorů. Bezpečnostní prostředí v dnešní době prochází dynamickými změnami (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, c2024). Proto je nutné neustále aktualizovat postupy a opatření, aby organizace a jednotlivci zůstali chráněni. Do hrozeb, kterými je Česká republika ať už přímo nebo nepřímo vystavena patří například:

- Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru i v jeho okolí,
- terorismus,
- šíření zbraní hromadného ničení (dále jen „ZHN“),

- kybernetické útoky,
- extremismus,
- organizovaný zločin,
- závažná hospodářská a finanční kriminalita či korupce,
- ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury,
- důsledky živelních pohrom či průmyslových havárií apod. (Bezpečnostní prostředí, c2024).

Mimořádná událost je podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, škodlivé působení sil a jevů vyvolaných člověkem, přírodními živly anebo také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek anebo životní prostředí. Mimořádná událost vyžaduje záchranné a likvidační práce (dále jen „ZaL“). (ČESKO, 2000)

Krizová situace je definovaná dle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí. Při krizové situace situaci se vyhláší krizové stavy jako je stav nebezpečí, nouzový stav a stav ohrožení státu. (ČESKO, 2000)

Pojem **ochrana obyvatelstva** je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku. (ČESKO, 2000)

A v neposlední řadě je důležité zmínit pojem **Integrovaný záchranný systém** (dále jen IZS). Podle zákona č. 239/2000 Sb., o IZS, je to systém, kterým se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění ZaL. Integrovaný záchranný systém se dělí do dvou hlavních složek, a to na základní složky a ostatní složky IZS.

Do základních složek dle z. č. 239/2000 Sb., patří:

- Hasičský záchranný sbor,
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky. (ČESKO, 2000)

Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost. Pokud tak nestanoví zvláštní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před i po dobu vyhlášení krizových stavů. (Zpěvák, 2019)

1.1 Základní složky Integrovaného záchranného systému

Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její následné vyhodnocení, a především neodkladný zásah v místě mimořádné události. (Zpěvák et al., 2014)

Hasičský záchranný sbor České republiky

Základní složkou celého systému. Fungování HZS se opírá o z. č. 320/2015 Sb., o hasičském záchranném systému. Jedná se o bezpečnostní sbor, který plní úkoly jako je ochrana životů a zdraví osob a zvířat, majetku i životního prostředí před požáry a jinými mimořádnými a krizovými situacemi. Podílí se na zajišťování bezpečnosti České republiky tím, že plní a organizuje úkoly požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a jiných úkolů (Postavení a úkoly, c2024). HZS spadá pod Ministerstvo vnitra. Pod HZS ČR spadá také Operační a informační středisko, které povolává a nasazuje vhodné síly a prostředky jednotlivých složek do daných lokalit (Špaček, c2024).

Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Vychází z vyhlášky Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany a ze z. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Jednotkou požární ochrany rozumíme organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou i věcnými prostředky požární ochrany jako je například výbava automobilů. Základním posláním jednotek požární ochrany je chránit životy a zdraví obyvatel, chránit majetek před požáry a také poskytovat pomoc při mimořádných událostech, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek i životní prostředí a které také vyžadují provedení likvidačních prací. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Jednotky působí ve dvou řízeních, v organizačním řízení anebo v operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické i odborné způsobilosti

sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek požární ochrany. (udržování a zvyšování fyzické způsobilosti hasičů, údržba požární techniky apod.) Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí konkrétní zprávy o vzniku požáru či jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace (výjezd jednotky požární ochrany, jízda na místo zásahu, provádění likvidačních prací. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky. Hlavním cílem je především chránit bezpečnost osob, majetku, veřejný pořádek a předcházet páchání trestné činnosti. Provádí úkoly, které jsou stanovené trestním řádem, zákony, předpisy a mezinárodními smlouvami, jež jsou součástí právního řádu České republiky (Policie České republiky, c2024). Opírá se o zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Policie ČR spadá pod Ministerstvo vnitra a je tvořena policejním prezidiem, útvary s mají celostátní působností, krajskými ředitelstvími a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství (Policie České republiky, c2024).

Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Cílem všech poskytovatelů zdravotnické záchranné služby je poskytování přednemocniční neodkladné péče, a to v případech náhlého vzniku onemocnění, úrazu anebo zhoršení zdravotního stavu, který může skončit smrtí. Pomáhají při náhlých změnách chování i jednání, kdy je ohrožen život postiženého nebo ostatních v jeho okolí. Práce poskytovatelů se opírá o z. č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Nyní v České republice funguje 14 krajských záchranných služeb u nichž je součástí krajské zdravotní operační středisko, ve kterém se vyhodnocují volání na tísňovou linku a řídí se zde i práce výjezdových skupin. Součástí systému je i 10 základen letecké záchranné služby. (Zachrannaslužba.cz, c2024)

1.2 Ostatní složky Integrovaného záchranného systému

Do ostatních složek řadíme:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,

- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k ZaL pracím.

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. (Zpěvák et al., 2014)

Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil – Armáda České republiky

Bezpečnost ve státě zajišťují ozbrojené síly, které stojí na zákoně č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. Ozbrojené síly plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluv o obraně České republiky proti napadení. Podílejí se i na činnostech mezinárodních organizací ve prospěch míru účastí na mírových operacích a bezpochyby na záchranných humanitárních akcích. (Ministerstvo vnitra České republiky, c2024)

Armáda ČR představuje hlavní složku ozbrojených sil České republiky. Armáda České republiky je profesionální ozbrojená síla organizována a vybavena tak, aby splňovala povinnosti v rámci nejen domácích, ale i zahraničních operací (Vaše cesta do armády, c2024). Vrchním velitelem Armády ČR je nynější prezident republiky Petr Pavel. Hlavním úkolem, kterým je armáda pověřena je příprava k obraně České republiky a následně ji bránit proti vnějšímu napadení. Jak bylo v odstavci výše zmíněno, musí plnit úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky, o společné obraně státu. Armáda v těch nejnutnějších případech poskytuje také pomoc integrovanému záchrannému systému při záchranných a likvidačních pracích. Armáda České republiky sehrála důležitou roli při povodních v roce 1997 a poté v roce 2002. V průběhu roku 2020, při pandemii vojenští příslušníci hlídali hranice. O rok později, pomáhala armáda s likvidačními pracemi z důvodu tornáda na Moravě (Vaše cesta do armády, c2024).

Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory – městská policie

Do ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů patří především městská policie. Městská policie je zřízená městysem anebo městem. Zabezpečují se zde místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti daného města či obce. Městská policie dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití a pravidel bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na území obce/města. Také upozorňuje právnické a fyzické osoby na zjištěné nedostatky a provádí

opatření k jejich nápravě. Dále odhaluje přestupky, ukládá a vybírá blokové pokuty. (Uherské Hradiště, 2017)

Ostatní záchranné sbory – Báňská záchranná služba

Zde zařadíme Báňskou záchrannou službu, vycházející z vyhlášky č. 447/2001 Sb., o Báňské záchranné službě, kterou nadále upravuje novela č. 305/2015 Sb. Báňská záchranná služba provádí jak rychlé, tak účinné zásahy vedoucí k záchraně lidských životů a majetku při haváriích. Zahrnuje to především poskytování pomoci v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků havárií. Vykonává činnosti v nedýchatelném nebo zdraví škodlivém prostředí, provádí speciální a rizikové práce jako jsou práce ve výškách, nad volnou hloubkou anebo pod vodní hladinou. (ZBZS Libušín, c2024)

Orgány ochrany veřejného zdraví

Do orgánů ochrany veřejného zdraví patří Ministerstvo zdravotnictví, Krajské hygienické stanice, Zdravotní ústavy nebo Česká inspekce životního prostředí apod. (Znalostní systém prevence rizik v BOZP, c2016 – 2024).

Havarijní, pohotovostní, odborné a další služby

Do následující ostatní složky zařadíme komunální služby, plynáře anebo také elektrikáře. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity

Zařízení civilní ochrany, které nemá právní subjektivitu plní úkol, kterým je ochrana obyvatelstva. Je součástí právnické osoby nebo obce. Jeho složení tvoří zaměstnanci anebo jiné osoby na základě dohody. Zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity disponuje potřebnými materiálními prostředky. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Neziskové organizace a sdružení občanů

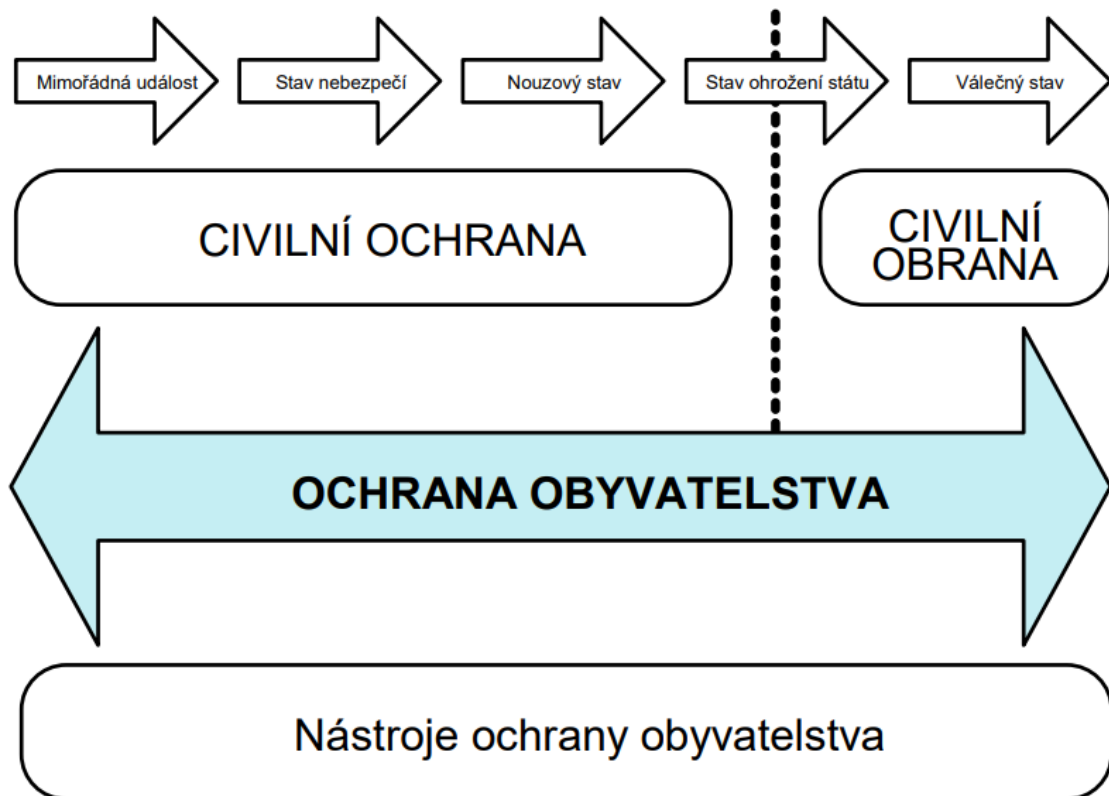
Do poslední ostatní složky IZS zařadíme vodní záchrannou službu, Horskou službu, Český červený kříž, Speleologickou záchrannou službu, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska a Svaz záchranných brigád kynologů. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

1.3 Hlavní cíle, úkoly a opatření ochrany obyvatelstva

Do hlavních úkolů patří ochrana životů, zdraví, ochrana majetku i životního prostředí spolu se zajištěním svrchovanosti, územní celistvosti a ochranou demokratických základů České republiky. Rovněž zahrnuje soubor činností i postupů věcně příslušných orgánů, organizací,

složek a obyvatelstva prováděných za účelem minimalizace negativních dopadů možných mimořádných událostí a krizových situací. (Hradil et al., 2018)

Vztah mezi ochranou obyvatelstva, civilní ochranou a civilní obranou je možné zobrazit následně.

Obrázek 2 Schématické znázornění rozsahu ochrany obyvatelstva (Zdroj: Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013)

Cílem ochrany obyvatelstva je eliminace následků mimořádných událostí a krizových situací na životy a zdraví osob, jejich majetek i také životní prostředí. Cíle se dosahuje plněním základních úkolů, realizací základních opatření a plněním dalších úkolů civilní ochrany. K hlavním úkolům ochrany obyvatelstva patří zabezpečení varování, ukrytí, evakuace, individuální a kolektivní ochrany a nouzového přežití. Hlavní opatření zahrnují například zřízení a provozování systému varování a informování obyvatelstva a vyrozumění zainteresovaných objektů, včasné a spolehlivé předávání informací o hrozící nebo již nastalé mimořádné události, dále zahrnuje zabezpečení zdravotnické pomoci a hygienických opatření k prevenci a likvidaci epidemií, prevenci a likvidaci úniků nebezpečných látek, výbuchů a požárů, humanitární pomoc a další opatření podle konkrétní situace. Předpokladem pro efektivní

realizaci uvedených opatření je dostatečná připravenost obyvatelstva včas a správně reagovat v případech hrozící nebo již nastalé mimořádné události. (Hradil et al., 2018)

2 HISTORIE OCHRANY OBYVATELSTVA

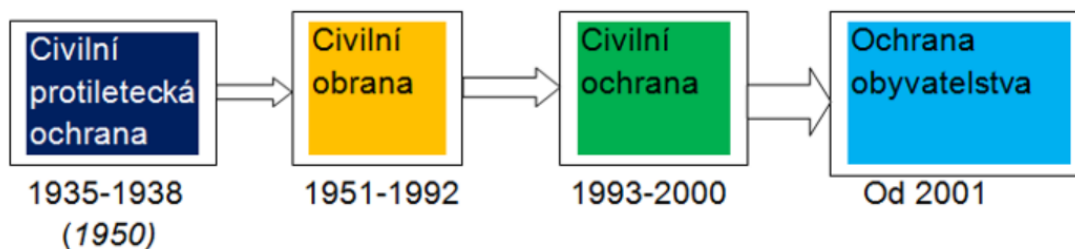
Kapitola druhá stručně shrnuje historii ochrany obyvatelstva. Historie ochrany obyvatelstva sahá až do roku 1929. Ochranu obyvatelstva v České republice lze rozdělit do několika časových úseků, konkrétně do šesti období, a to do:

- Období mezi lety 1935–1938,
- období po válce 1945–1951,
- období mezi lety 1951–1957,
- období mezi lety 1958–1975,
- období mezi lety 1975–1989,
- období mezi lety 1990–1992,
- období od roku 1993 – současnost. (Hasičský záchranný sbor České republiky – Pojmy 1. část, 2023)

První období je vymezeno mezi lety 1935–1938. Období představovalo civilní protileteckou ochranu. Tehdy se jednalo o jedinou historickou etapu existence ochrany obyvatelstva. V roce 1935 byl přijat zákon č. 82 o ochraně a obraně proti leteckým útokům, kterému předcházelo několikaleté úsilí dobrovolných a veřejně-právních organizací a jednotlivců, které se datuje právě od roku 1929 (Šilhánek a Dvořák, 2003). Období okupace v roce 1940 přineslo řízení CPO na protektorátní policii a od července roku 1941 byly složky CPO začleněny do Luftschutzu. Tímto opatřením vstoupila v platnost říšská nařízení (HZS Moravskoslezského kraje, c2024).

Další etapa ochrany obyvatelstva proběhla po válce, a to v letech 1945–1951. Etapa je charakteristická likvidací civilní protiletecké ochrany do roku 1948 a snahou o její znovuvybudování. Období mezi lety 1951–1957 se vyznačuje vznikem civilní obrany a její následnou výstavbou. V rozmezí mezi lety 1958–1975 plnila civilní obrana úkoly a opatření, které byly spojené s ochranou obyvatelstva a národního hospodářství proti použití zbraní hromadného ničení v případě ozbrojeného konfliktu. Následující období v letech 1975–1989 je charakterizována přechodem civilní obrany z resortu federálního ministerstva vnitra k resortu federálního ministerstva obrany, novou koncepcí ochrany obyvatelstva a také snahou právně legalizovat činnost civilní obrany při naturogenních katastrofách a při průmyslových haváriích v období míru. Předposlední časová etapa trvala od roku 1990 do roku 1992 navazovala

na poslední etapu, která trvá od roku 1993 do současnosti. Obě etapy se týkají činností civilní obrany v podmínkách demokratické České a Slovenské federativní republiky. Etapy odráží systémové, organizační i legislativní změny a v neposlední řadě odráží i změnu názvu – od roku 2000. (Hasičský záchranný sbor České republiky – Pojmy 1. část, 2023)

Obrázek 3 Vývoj názvu opatření k ochraně obyvatel (Zdroj: Blažek, 2014)

Příprava obyvatelstva k obraně i ochraně byla poprvé uzákoněna z. č. 184 z roku 1937 o branné výchově. Následný výcvik byl prováděn úředními cvičiteli branné výchovy za spolupráce různorodých organizací, především se jednalo o Československý Červený kříž, hasičské či jiné organizace ve střediscích branné výchovy. Příprava byla zaměřena zejména a získávání informací o možné vlastní obraně a ochraně před leteckými útoky v případě možného válečného konfliktu. K problematice ochrany obyvatelstva byly vydány účelové tiskoviny zaměřené na informace o ochranných maskách a k nim vázaným ochranným filtrům. Poválečné období zajistilo jediné, nové požadavky, které měly být kladeny na civilní obranu k zabezpečení ochrany před účinky zbraní hromadného ničení, jež se také promítaly do přípravy širokých vrstev obyvatelstva. Jelikož neexistovaly žádné příslušné normy, příprava byla prováděna kampaňově a také bez dlouhodobé koncepce. Většinou se prováděla ve dvouletých intervalech a pod různými názvy. Poměrně velkým problémem byla úroveň lektorů a jejich odborná připravenost i pedagogické schopnosti. (Hradil et al., 2018)

Později byl právním podkladem pro novou koncepci přípravy občanů k civilní obraně z. č. 73 z roku 1973 o branné výchově. Obsah přípravy byl různorodý s ohledem na velká města, výrobní objekty a obce, ale také na jednotlivé obory, ať už se jednalo o zemědělství nebo průmysl. V roce 1979 byl vydán předpis CO-1-3 „Příprava občanů k civilní obraně“. K novelizaci tohoto předpisu došlo až v roce 1986. Předpis obsahoval základní zásady provádění přípravy a měl sloužit k jednotnému pochopení cílů, obsahu, forem i organizace přípravy občanů k civilní obraně pro všechny orgány a také instituce, které se na přípravě podílely. (Hradil et al., 2018)

I přes velkou pozornost, která byla věnována přípravě občanů, nebylo pokaždé dosaženo očekávaných výsledků. Do hlavních důvodů patří nízká účast na jednotlivých zaměstnáních, která vyplývala zejména z nejasné formulace branného zákona, zda je tato účast povinná nebo nepovinná. I přesto, to u lidí budilo přirozený odpor. Zaměstnání se vedla v obecné rovině, a tak ne vždy se občané dozvěděli, kde by obdrželi prostředky protichemické ochrany, kde mají vyčleněný a přidělený úkryt, jaké jsou momentální podmínky apod. Mnohá zaměstnání byla vedena formou přednášek a po roce 1990 byla forma přednášek bez náhrady zrušena. Je proto nutné zmínit, že příprava občanů byla na úrovni a smysluplná. (Hradil et al., 2018)

3 STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ NORMY

Do stávajících právních norem vztahujícím se k bezpečnosti a přípravě obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace vycházíme z práva bezpečnosti, respektive z ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ze zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ze zákona 240/2001 Sb., o krizovém řízení, ze zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií, ze zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), dále z vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, z vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému, z vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany a z poslední vyhlášky č. 226/2015 Sb., o zásadách pro vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktuře. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., definuje účast státu při zajišťování bezpečnosti státu. Definiuje vyhlášení druhého, třetího a okrajově čtvrtého krizového stavu. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů stanoví složky IZS a jejich působnost i pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků, práva i povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a také při ochraně obyvatelstva před vyhlášením a po dobu vyhlášení krizových stavů. Zákon definuje pojem ochrana obyvatelstva jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití obyvatelstva a následné opatření vedoucí k zabezpečení ochrany především života, zdraví i majetku. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon) stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávních celků. Práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na KS nesouvisející se zajišťováním obrany státu před vnějším napadením. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami anebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, stanoví povinnosti právnických či podnikajících fyzických osob, které v současnosti užívají nebo v budoucnosti budou užívat objekt, ve kterém je umístěna nebezpečná látka a působnost orgánů veřejné správy nacházející se na úseku prevence

závažných havárií způsobených nebezpečnými látkami. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), upravuje bezpečnost vodních děl a jejich ochranu před účinky povodní i sucha. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů OO, upravuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu. Stanovuje způsoby informování právnických a fyzických osob o možném ohrožení a připravovaných opatřeních. Upřesňuje plnění dalších úkolů civilní ochrany (evakuace, ukrytí, nouzové přežití obyvatelstva) a uplatňuje požadavky v rámci ochrany obyvatelstva jak v územním plánování, tak i v územním a stavebním řízení. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany stanovuje zásady činnosti jednotek požární ochrany a rozsah úkolů na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatel. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

A poslední vyhláška, kterou je vyhláška č. 226/2015 Sb., o zásadách vymezení zóny havarijního plánování a postupu při jejím vymezení a o náležitostech obsahu vnějšího havarijního plánu a jeho struktury upravuje zásady pro vymezení zóny havarijního plánu i postupu při jejím vymezení. Upravuje strukturu vnějšího plánu a náležitosti jeho obsahu. (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024)

Ke stávajícím právním normám se vážou i důležité dokumenty definující bezpečnostní hrozby, které v České republice mohou nastat. Patří zde dokumenty jako je Bezpečnostní strategie České republiky vycházející z bezpečnostní politiky státu, dále Koncepce ochrany obyvatelstva i Obranná strategie České republiky.

Bezpečnostní politika státu je společenská činnost, kterou tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, respektive nástrojů k jejich dosažení. Cílem bezpečnostní politiky státu je zabezpečení její svrchovanosti, územní celistvosti státu a jeho demokratických základů. Poté zabezpečení ekonomického a sociálního rozvoje, zabezpečení ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků. Bezpečnostní politika státu je tvořena z pěti komponentů:

- Zahraniční politiky v oblasti bezpečnosti státu,
- obranné politiky,

- politiky v oblasti vnitřní bezpečnosti,
- hospodářské politiky v oblasti bezpečnosti státu,
- a politiky veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu. (Ministerstvo vnitra České republiky, c2024)

3.1 Bezpečnostní strategie České republiky 2023

Strategický dokument, Bezpečnostní strategii 2023, vláda předložila po osmi letech, během kterých se toho stalo poměrně dost. Dokument představuje základní hodnoty, přístupy, nástroje a opatření vedoucí k zajištění bezpečnosti, obrany, ochrany občanů a státu. Ve strategii jsou vymezeny hlavní sdělení, které poukazují například na:

- Válku Ruska proti Ukrajině,
- připravenost České republiky na možný ozbrojený konflikt,
- připravenost České republiky na řešení MU a KS,
- bezpečnost Evropy spojenou s bezpečností a stabilitou v jejím širším sousedství atd. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023).

Bezpečnostní strategie ČR je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, ze které nadále vychází další strategické dokumenty a koncepce v rámci bezpečnosti. Strategie zachovává ucelenou strukturu dokumentů z let 2003, 2011 a z roku 2015. Ve strategii se klade důraz na celovládní a celospolečenský přístup, kdy se občan podílí svým přístupem i chováním na zajišťování bezpečnosti a bezpochyby se klade důraz také na srozumitelnost. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023)

Bezpečnostní zájmy České republiky obsažené ve strategii se dělí do následujících tří kategorií:

- Životní zájmy,
- strategické zájmy,
- a další významné. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023)

Životními zájmy rozumíme zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, politické nezávislosti ČR, dále zde patří formální a faktické zachování náležitostí demokratického právního státu

a ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023)

Strategické zájmy napomáhají k ochraně životních zájmů, ale zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity České republiky. Strategickými zájmy jsou bezpečnost a stabilita především v euroatlantickém prostoru. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023)

Cílem realizace dalších významných zájmů je jejich prosazení a přispění k zajištění životních a strategických zájmů, potom i zvyšovat odolnost společnosti vůči bezpečnostním hrozbám. Mezi významné zájmy patří nezávislá Ukrajina, pevně ukotvená v euroatlantických strukturách, zajištění připravenosti na řešení MU a KS, prevence a zvládnutí místních a regionálních konfliktů a následná eliminace jejich následků, snižování kriminality s důrazem na násilné trestné činy, hospodářskou kriminalitu, organizovaný zločin atd. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR, 2023).

3.2 Obranná strategie České republiky 2023

Obranná strategie České republiky 2023 je dokument, který navazuje na Bezpečnostní strategii ČR 2023 a zároveň nahrazuje Obrannou strategii ČR z roku 2017. Současný dokument popisuje obranu státu jako souhrn opatření k zajištění svrchovanosti a územní celistvosti, principů demokracie a právního státu. Dále ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obranná strategie ČR poskytuje zadání pro návazné koncepční dokumenty v oblasti obrany a plánovací procesy v obranném systému ČR. Navazuje na důležité strategické a plánovací dokumenty NATO a EU (Strategický kompas EU). Účelem Obranné strategie ČR je definovat základní východiska, cíle, nástroje obranné politiky a úkoly obranného systému ČR, a to v reakci na stav a vývoj bezpečnostního prostředí, v němž se ČR nachází. (Ministerstvo obrany České republiky, 2023)

3.3 Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030

Dalším dokumentem vztahujícím se k ochraně obyvatelstva je Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030. Dokument byl schválen v roce 2021, který v jeho obsahu určuje směr a následující vývoj ochrany obyvatelstva v České republice do roku 2030 (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024). Hlavní myšlenkou a klíčovým motivem dokumentu je připravený občan, připravený systém (Ryba, 2021).

Koncepce stanoví postupy a zaměření při realizaci opatření ochrany obyvatelstva. Koncepce má určité vize a strategické cíle. Má zvýšit úroveň připravenosti obyvatelstva na situace ohrožující životy, zdraví, majetek a životné prostředí i posílit schopnosti jednotlivých složek systému ochrany obyvatelstva (Ryba, 2021). Vize je rozdělena do tří strategických cílů a těmi jsou:

- 1 – rozvoj podmínek ochrany obyvatelstva,
- 2 – podpora úkolů a opatření,
- 3 – zvyšování účinnosti organizace.

Všechny výše zmíněné cíle mají reprezentovat klíčové oblasti změn pro nadcházející období. Pro splnění strategických cílů je definováno 12 základních úkolů ochrany obyvatelstva. Úkoly jsou navzájem propojené, ale šest z nich navazuje na klíčové koncepční úkoly realizované v letech 2013–2020 a nadále je rozvíjí (Ryba, 2021). Koncepce také popisuje strategické prostředí, které zahrnuje reflexi změn, projevů i dopadů vyplývajících z vytipovaných faktorů a které mají význam k definovaným úkolům (Hasičský záchranný sbor, c2024). Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030 má být souhrnně vyhodnocena v roce 2026 (Ryba, 2021).

Třetí kapitola se věnovala stávajícím právním normám vázajícím se k bezpečnosti a přípravě obyvatelstva na mimořádné události a krizové situace.

4 HROZBY A RIZIKA VE VZTAHU K OBYVATELSTVU

V následující kapitole budou vymezena rizika i hrozby ve vztahu k obyvatelstvu. Jsou popsána ve strategickém kompasu Evropské unie z března roku 2023.

Je nutné zmínit rozdíl mezi hrozbou a rizikem, protože se jedná o dva odlišné pojmy. Hrozba je potenciální nebezpečí nebo nepříznivé jednání způsobující škodu či újmu. Kdežto riziko je pravděpodobnost, že daná hrozba zneužije určitou slabinu a způsobí škodu (Dubovecká, 2023). V tuto chvíli je za největší hrozbu pro Českou republiku považován ruský režim (ČTK, 2024). Jak bylo v první kapitole zmíněno, v České republice zajišťují bezpečnost ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, záchranné sbory a také havarijní služby. Na další zajišťování bezpečnosti se podílí i státní orgány, orgány územních samosprávných celků, právnické a fyzické osoby (Bezpečnostní informační služba, c2024).

Důležitou a nezastupitelnou roli při zajišťování bezpečnosti hrají zpravodajské služby. Ty získávají, shromažďují a vyhodnocují informace důležité pro bezpečnost státu. (Bezpečnostní informační služba, c2024)

Strategický kompas Evropské unie 2023

Strategický kompas pro Evropskou unii (dále jen „EU“) popisuje, že Evropská unie se musí stát silnějším a schopnějším aktérem v oblasti bezpečnosti a obrany. Jedná se především o ochranu bezpečnosti občanů EU a o jednání v krizových situacích mající vliv na hodnoty a zájmy v prostoru EU. Díky strategickému kompasu členské státy souhlasily se společnou strategickou vizí EU právě v oblasti bezpečnosti a obrany. Zavázaly se ke sbírce rozsáhlých a konkrétních cílů, které se mají uskutečnit v příštích pěti až deseti letech. (Eeas.europa.eu, 2023)

Josep Borrell, vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředseda Evropské komise, řekl: „*Evropa se musí naučit mluvit jazykem moci. V následujícím desetiletí dosáhneme velkého pokroku, abychom se stali více asertivním a rozhodnějším poskytovatelem bezpečnosti, lépe připraveným řešit současné a budoucí hrozby i zkoušky.*“ (Eeas.europa.eu, 2023).

Strategický kompas pro Evropskou unii píše také o světě a jeho globálních hrozbách, kterým v současnosti čelíme. Společná strategická vize vyžaduje společné porozumění hrozbám i zkouškám, kterým bude EU čelit v dohledné budoucnosti. Vůbec první komplexní analýza hrozeb v Evropské unii, předložená v listopadu roku 2022, byla důležitá z důvodu zahájení

práce na strategickém dokumentu. Kompas také připouští to, že ruská vojenská agrese proti Ukrajině představuje tektonický posun v evropské historii. Celkově popisuje jak evropské, tak celosvětové bezpečnostní prostředí, které je mnohem více nestabilní, složité a rozdrobené jako nikdy předtím, a to v důsledku vícevrstvých hrozeb. (Eeas.europa.eu, 2023)

Strategický kompas uvádí a popisuje hrozby na třech úrovních. Jedná se o úrovně:

- Globální,
- regionální,
- a úroveň hrozeb proti Evropské unii. (Eeas.europa.eu, 2023)

Globální úroveň představuje zásady multilateralismu zpochybněné rostoucí ekonomickou a politickou rivalitou mezi globálními mocnostmi. Představuje také klimatické změny, soupeření o zdroje, zneužívání nepravdělné migrace a hrozby pro mnohostranný systém. (Eeas.europa.eu, 2023)

Tradiční vojenské hrozby, vojenská agrese, ztráta rovnováhy při činnostech a akcích státních i nestátních aktérů, konflikty anebo napětí mezi státy a vnější vlivy jsou specifické pro regionální úroveň. (Eeas.europa.eu, 2023)

Poslední úroveň představuje hrozby páchané proti Evropské unii, ve kterých vystupují státní i nestátní aktéři zaměřeni na EU. Zmínění aktéři využívají hybridní nástroje včetně zneužití rušivých technologií, kybernetických útoků, šíří dezinformace a další nevojenské zdroje škodlivého vlivu a zařadíme zde i terorismus. (Eeas.europa.eu, 2023)

Strategický kompas zmiňuje, respektive popisuje Evropskou unii jako poskytovatele bezpečnosti, globálního aktéra a partnera v oblasti bezpečnosti i obrany. Jednotný evropský závazek pro silnou Evropskou unii v bezpečnosti a obraně je stejně důležitý jako předtím. Stanoví jasné cíle a milníky ve čtyřech hlavních pracovních oblastech. Jde o oblast jednání, zajištění, investování a partnerství. V oblasti jednání se vyskytují cíle, do kterých jsou zařazené například živá cvičení na zemi a na moři, dále je zde zařazená zvýšená efektivita, flexibilita a schopnost reagovat na společnou bezpečnostní a obrannou politiku a zároveň posílit i vojenskou společnou bezpečnostní a obrannou politiku v misích a operacích a s tím souvisí i rychlejší rozhodování. Zajištění obsahuje hybridní sadu nástrojů a zásahové jednotky, kybernetickou diplomatickou sadu nástrojů a kybernetickou obrannou politiku. Dále kosmickou strategii EU pro bezpečnost a obranu apod. Investování souvisí s tím, že by se peníze měly investovat do výdajů na obranu a pobídky pro spolupráci. Investovat by se mělo

do strategických faktorů i do dalších schopností nové generace anebo investovat do posílení obranné technologie s cílem snížit strategické závislosti. A do poslední pracovní oblasti, partnerství, patří posílení strategického partnerství s organizacemi NATO a OSN. Patří zde i spolupráce s regionálními partnery (OBSE), silná a na míru šitá dvoustranná partnerství a vojenská pomoc partnerům prostřednictvím Evropského mírového nástroje. (Eeas.europa.eu, 2023)

Teoretická část bakalářské práce shrnuje to, že ochrana obyvatelstva je nezbytnou složkou moderní společnosti, která vyžaduje neustálou pozornost a pouze správný přístup orgánů krizového řízení a složek integrovaného záchranného systému může zajistit bezpečnost a ochranu obyvatelstva v době rostoucích hrozeb a rizik. Koncepčně-strategické dokumenty mají právě k těmto úkonům napomáhat a lze z nich konstatovat, že plně odpovídají evropskému rozměru.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 MĚSTO LUHAČOVICE

Město Luhačovice se nachází v jihovýchodní části České republiky, ve Zlínském kraji. Město leží v údolí, jehož nadmořská výška sahá do 250 m. n. m. Na severozápadním okraji údolí se nachází svahy zvané Malé Kamenné a jihovýchodní část je tvořena zalesněným vrcholem Obětové (511 m. n. m.). Jižní část kotliny obklopují pahorky velké Kamenné (385 m. n. m.), Solné (451 m. n. m.), Zálužné (446 m. n. m.), Lužné (428 m. n. m.) a Ovčírny (429 m. n. m.). Všechny výše zmíněné vrcholy jsou součástí Vizovické vrchoviny a Bílých Karpat. Nejvyšším vrcholem v luhačovické oblasti je však Komonec, který je vysoký 672 m. n. m. Jihovýchodní a východní část okolí Luhačovic jsou součástí Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Ve městě Luhačovice k roku 2020 žije okolo 5 tisíc lidí a rozloha je 33 km² (Město Luhačovice, c2024). Na jihu sousedí s Uherským Brodem, na západě se Zlínem, na severu s Vizovicemi a na východě s Valašskými Klobouky (Český statistický úřad, c2024). Luhačovicemi protéká říčka zvaná Horní Olšava přezdívaná ale také jako Šťavnice nebo Ščavnica. Luhačovice se dělí na čtyři části. Na část Luhačovice, Kladná Žilín, Řetechov a Polichno (Luhačovice.cz, c2024). Luhačovice patří mezi jedny z nejoblíbenějších a nejnavštěvovanějších moravských lázní. Pyšní se svou krásnou přírodou, zalesněnými kopci, čistým vzduchem, lázeňstvím s více než 300letou tradicí, a především jsou známé svými léčivými prameny (Luhačovice.eu, c2024). Území z velké části tvoří lesy a další podíl představuje zemědělská půda. Minerální prameny ve městě léčí především dýchací, pohybový a oběhový aparát. Najdeme zde deset minerálních pramenů. Nejznámějším pramenem je Vincentka, která se stáčí do láhví a je distribuována po celé České republice (Český statistický úřad, c2024). Dalším známým pramenem je Aloiska, který je zároveň nejstarší. Třetím nejznámějším pramenem je Ottovka. Ve 20. století byl objeven nejzajímavější pramen zvaný Dr. Šťastného. V roce 1987 byl získán pramen Nová Janovka, Nová Čítárna a o rok později, v roce 1988 byl navrtán Nový Jubilejní pramen a pramen Vladimír. Nejkoncentrovanějším je pramen Elektra a posledním pramenem je pramen Jubilejní, který se nijak nevyužívá a slouží pouze pro pozorování (Lázně Luhačovice, c2024).

5.1 Historie města Luhačovice

První zmínka

První stopy vedou do 7. a 8. století, kdy Luhačovice osídlovali Slované. Dosvědčují to archeologické nálezy v Oboře u Luhačovic. Po staletí kraj nebyl trvale obydlen, protože se jednalo o pohraniční oblast, kterou sužovaly nepřátelské vpády, které následně stěžovaly

budování vesnic a osad. První zmínka o Luhačovicích je dochovaná z roku 1412, ale to neznamena, že Luhačovice nebyly osídleny už dříve. (Luhačovice.eu, c2024)

Lázeňská akciová společnost

Lázně v 19. století zastihla stagnace a hrozící úpadek. Významným mezníkem byl rok 1902, protože lázně se staly akciovou společností. Byla zde vybudovaná železniční trať Újezdec u Luhačovic – Luhačovice, která byla pro lázně významnou součástí. Do Luhačovic v roce 1905 začaly jezdit přímé spoje z Prahy, Brna a také Olomouce.

Na začátku roku 1902 se konala schůze akciové společnosti, kdy byl předsedou správní rady zvolen hrabě Otto Serenyi. Ředitelem lázní a původce vzniku akciové společnosti se stal MUDr. František Veselý a správcem lázní byl Slovák Cyril Holuby.

Všichni usilovali o:

- maximální rozvoj,
- vybavení,
- vysokou léčebnou úroveň.

Mimořádně se starali o minerální prameny a uvědomovali se význam bohatého kulturního a společenského života v lázních. (Luhačovice.eu, c2024)

5.2 Luhačovice ve 20. století

Po válečné období přineslo Luhačovicím značný růst. V roce 1922 byla dokončena stavba obecního úřadu a měšťanské školy. Na výstavbě se podíleli známí architekti jako architekt Fuchs a Holzl a bratři Kubovi. Fuchs se podílel na výstavbě Bílé čtvrti, Holzl projektoval dnešní lázeňský dům Morava a bratři Kubovi se podíleli na stavbě sokolovny, která byla dostavěná kolem roku 1930 (Luhačovice.eu, c2024). Roku 1928 se dokončila výstavba přehrady nad Luhačovicemi a v roce 1931 byla obec elektrifikována. O tři roky později byl postaven Společenský dům, který zásadně změnil vzhled města. Rok 1936 byl pro Luhačovice zlomový, a to z toho důvodu, že Luhačovice byly povýšeny na město (Luhačovice.eu, c2024).

Později byla vybudována dominanta středu města, budova spořitelny, dnes je to budova městského úřadu. Luhačovice byly městem malých živnostníků, jejichž živnosti se především podřizovaly sezónnímu a také lázeňskému charakteru místa. Ovšem do rozvoje jak

společenského, tak kulturního života města zasáhla druhá světová válka a následně okupace. (Luhačovice.eu, c2024)

Město bylo obsazeno v březnu roku 1939 a v roce 1941 byli židé z města odtransportováni do koncentračního tábora Terezín, ze kterého se většina z nich nevrátila. Stejně dopadli i luhačovičtí Cikáni. Budovy ve městě tak sloužily jako ubytování pro německou mládež (Luhačovice.eu, c2024). Vývoj po roce 1945 přinesl Luhačovicím novou etapu vývoje. Město zajistilo projektovou dokumentaci a pustilo se do řešení lázeňského náměstí, respektive do řešení lázeňské kolonády. Tím město získalo funkční prostory, ale také významné panoramatické dominanty, které společně s Jurkovičovým domem vytvářejí charakteristický vzhled místa. V 60. letech byla postavena nová základní škola a byla provedena plynofikace. Dále byl postaven hřbitov, nákupní středisko, sportovní areál Radostova, kulturní dům Elektra a také byty na sídlištích (Luhačovice.eu, c2024).

5.3 Rok 1989 po současnost

Po sametové revoluci se většina domů vrátila svým původním vlastníkům. Vznikla nová akciová společnost (dále jen „a.s.“). Lázně Luhačovice a další společnosti podnikající v lázeňství. Taktéž vznikaly nové bytové domy a rekreační budovy, byl postaven kostel svaté Rodiny, krytá městská plovárna. Zrekonstruována byla řada domů společně s ulicí Dr. Veselého a byl znovu obnoven lázeňský park. (Luhačovice.eu, c2024)

V současné době se město Luhačovice stále rozvíjí. Patří mezi oblíbené lázeňské místo s více než 5000 lůžky a s roční návštěvností překračující 50 000 návštěvníků. Město spojuje tradice a moderním styl života. Je propojeno s přírodou v okolí a tvoří jeden velký park, ve kterém se nachází léčivé minerální prameny. (Luhačovice.eu, c2024) Město jako každé jiné disponuje objekty jako jsou stanice policie České republiky, jednotkou sboru dobrovolných hasičů spolu s profesionální jednotkou hasičského záchranného sboru a záchranná služba. Tyto složky se starají především o zdraví a život obyvatel, jejich majetek, životní prostředí a také o bezpečnost a pořádek ve městě.

5.4 Měkké a tvrdé cíle ve městě

Pojem **měkké cíle (soft targets)** není přesně definován. Jedná se ale především o místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou vybírána jako cíl takovýchto útoků, respektive teroristických útoků (Ministerstvo vnitra České

republiky, 2024). Jsou to objekty, prostory anebo také akce s větším počtem osob (Magistrát hlavního města Prahy, c2024).

Měkkých cílů je ve městě mnoho, ale do nejvíce koncentrovaných zařadíme především:

- Základní školu Luhačovice,
- Střední odbornou školu Luhačovice,
- Městský úřad Luhačovice,
- Hotel Palace Luhačovice,
- Hotel Morava,
- Zdravotní středisko Luhačovice,
- a Alfa Centrum Luhačovice.

Nejvyšší povolený počet žáků v základní škole je okolo osmi set, protože se v ní nachází první i druhý stupeň (Základní škola Luhačovice, c2024). V současné době však školu navštěvuje 546 dětí. Počet žáků střední odborné školy je o něco početnější okolo 550. Současný počet studentů střední odborné školy není znám (Střední odborná škola Luhačovice, c2024). Městský úřad je budova, ve které je momentálně 71 pracujících (Město Luhačovice, c2024). Dalším měkkým cílem je Hotel Morava. Je to zařízení, které se nachází v centru města. Na hotelu je 154 lůžek ve vzájemně propojených budovách A–B včetně recepce C – D. Vedlejší budova (penzion Forst) obsahuje 54 lůžek (Lazneluhacovice.cz, c2024). Hotel Palace se nachází také v centru města. Jedná se o větší zařízení pro 235 lidí (Lazneluhacovice.cz, c2024). Ve zdravotním středisku se přes všední dny může shromažďovat kolem stovky lidí, včetně doktorů i pacientů.

K měkkým cílům také zařadíme Alfa centrum neboli nákupní centrum. Alfa centrum je rozsáhlá budova ve městě. Budova obsahuje 9 menších objektů a součástí budovy je i Biomedica, což je objekt s výrobou zdravotnického zboží a techniky. Dále zde najdeme objekty jako je Supermarket Albert, lékárna dr. Max, pekárna Svoboda Březík, obchod se smíšeným zbožím, drogerii Teta, papírnictví Vavřík a oblečení s textilem Eden Mode. Do objektů v okolí patří nejen herna a bar Amerika, ale také květinářství Svoboda, další obchody s textilem a budova TOP drogerie s masárnou v druhém patře. Na protější ulici je velká budova s obchody jako je galanterie Wrangler, oční optika, směnárna Tourist centrum, městský úřad – odbor sociální apod.

Měkkých cílů v Luhačovicích je poměrně mnoho. Proto by objektům měli jejich provozovatelé/majitelé věnovat dostatečnou pozornost, a především by se měli podílet na jejich následném zabezpečení. (Magistrát hlavního města Prahy, c2024)

Tvrdé cíle (hard targets) se liší od měkkých cílů tím, že jsou dobře chráněné a střežené. Mohou to být objekty jako státní objekty, vojenské objekty, objekty bezpečnostních složek a střežené nestátní či komerční objekty. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024)

Rozlišení objektů na hard targets a soft targets je důležité především z hlediska samotného přístupu k problematice zabezpečení. (Ministerstvo vnitra České republiky, 2024)

Do tvrdých cílů v Luhačovicích zařadíme například soukromou společnost Zálesí a.s. Jedná se o společnost, která působí na trhu jak českém, tak evropském už od roku 1953 a člení se na závody a útvary, kterými jsou:

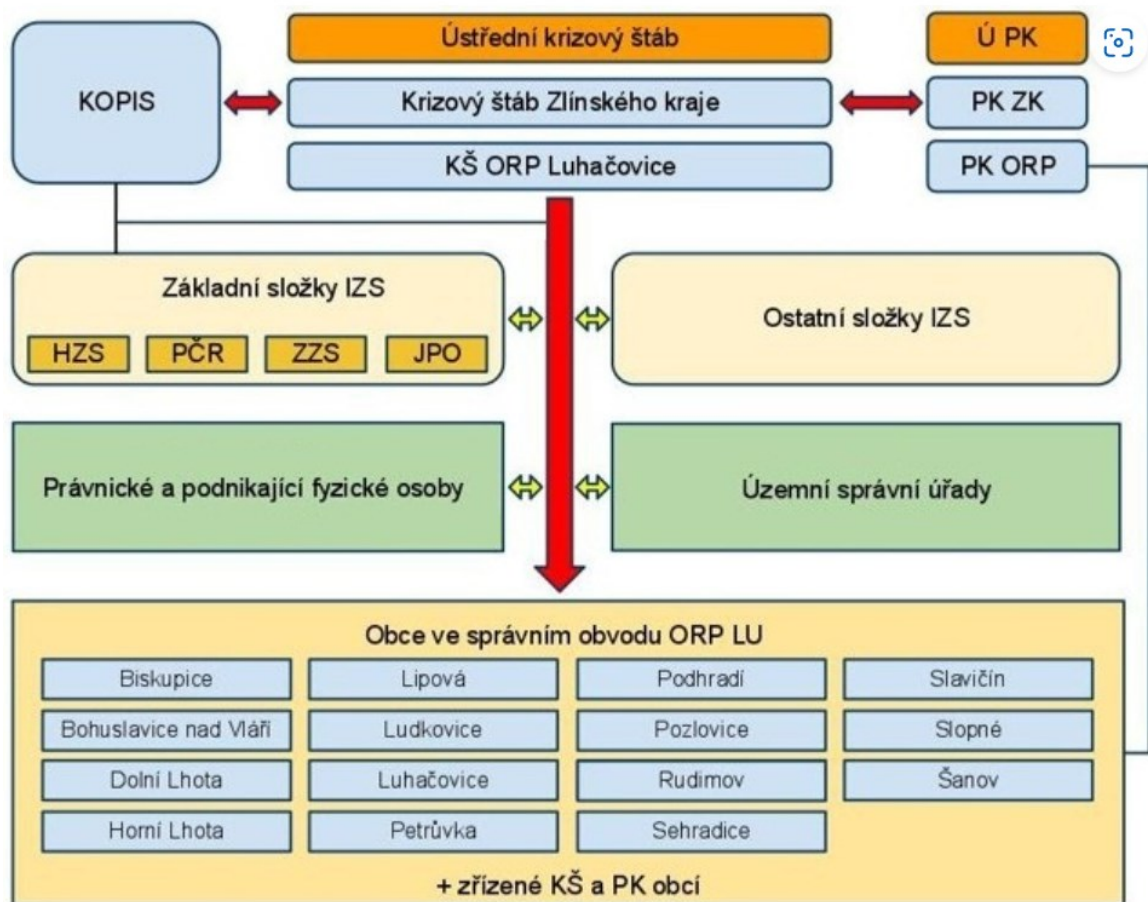
- Závod Plasty,
- závod Hotel,
- závod Obaly,
- obchodní závod,
- závod Robotics,
- závod Kovo,
- a závod Agro.

Firma se věnuje výrobě plastů, konstrukci, vývojem a výrobou vstříkovacích forem. Firma dále vyrábí laminátové tuby pro kosmetický, farmaceutický, a především potravinářský průmysl. Obchodní závod patří do autorizovaných prodejců traktorů značky Zetor, Valtra a Kubota. Do sortimentu patří i stroje a zařízení Pöttinger. Závod Robotics se zabývá stavbou strojů, zařízení a výrobou přípravků, technickým vývojem, aplikovaným výzkumem a zlepšením stávajících procesů. Kovo závod je uskutečňován na výkonných automatech a na CNC obráběcích strojích a poslední závod Agro patří do historicky nejstarší výrobní činnosti. Závod Agro provozuje maloobchodní prodejnu zemědělských potřeb (Zalesi.cz, c2024). Soukromá společnost je firmou, ve které se pohybuje okolo 500–999 zaměstnanců (Kurzy.cz, c2024). Společnost je chráněná bránou a vratnicí, proto je zařazena do tvrdých cílů. Více tvrdých cílů ve městě není.

5.5 Krizové řízení ve městě

Krizové řízení ve městě Luhačovice, respektive u obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), je souhrnem legislativních, personálních, organizačních, finančních, technických a materiálních opatření, jehož cílem je připravit danou obec s rozšířenou působností na mimořádné události a krizové situace, které zde mohou nastat (Město Luhačovice, c2024). Starosta ORP ustanovuje bezpečnostní radu (dále jen „BRS“) pro koordinaci přípravy na krizové situace a pro řešení těchto situací vytváří krizový štáb jako pracovní tým. Bezpečnostní rada se skládá z předsedy, místopředsedy, tajemníka a dalších pěti členů. Ti projednávají a posuzují přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení. BRS také projednává krizový plán obce s rozšířenou působností, finanční zabezpečení připravenosti obce s rozšířenou působností na mimořádné události nebo krizové situace a následné řešení. Řeší stav připravenosti složek integrovaného záchranného systému dislokovaných ve správním obvodu ORP a posuzují další dokumenty a záležitosti související s připraveností správního obvodu ORP na krizové situace a jejich řešení (Město Luhačovice – Bezpečnostní rada ORP Luhačovice, c2024). Krizový štáb obce projednává možnost řešení dané krizové situace a navrhuje její opatření starostovi, a to na základě podkladů členů bezpečnostní rady a pracovní skupiny krizového štábu. Jednou za rok probíhá svolání a příprava členů krizového štábu (Město Luhačovice, c2024).

Následující obrázek představuje ORP Luhačovice v systému krizového řízení.

Obrázek 4 ORP Luhačovice (Zdroj: Město Luhačovice, c2024)

Povodňový plán

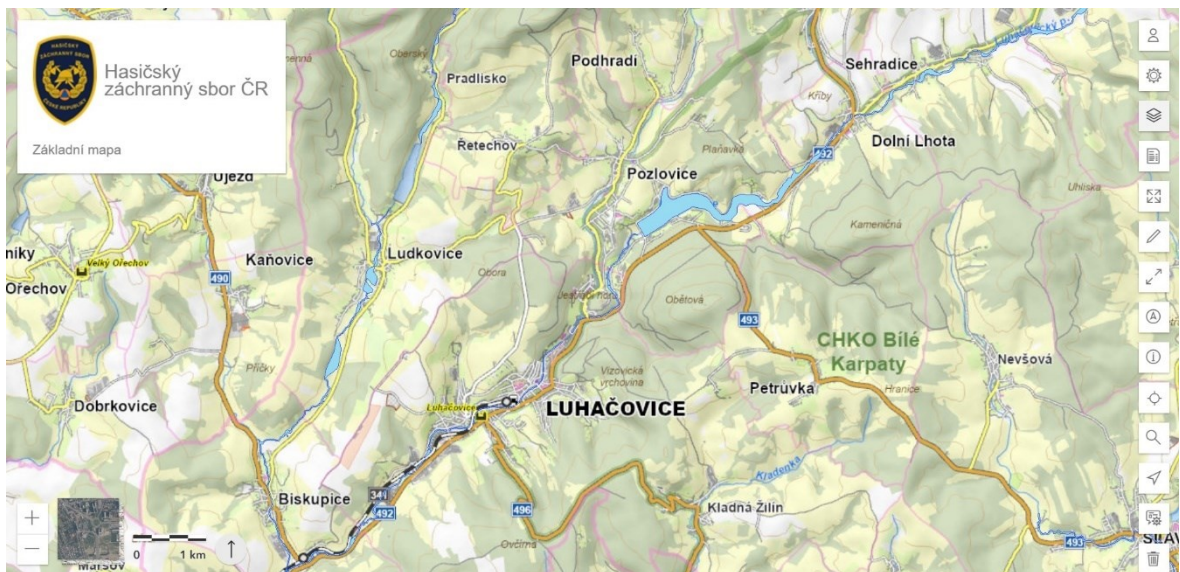
Důležitým prvkem je povodňový plán města Luhačovice. Město na svém webu odkazuje na odkaz s povodňovým plánem. Povodňový plán obsahuje celkem deset ikon. Zobrazuje hlásné profily, povodňové komise, srážkoměry, činnosti při povodni, dále organizace, objekty dPP (např. ohrožené objekty, ohrožující objekty, vodní díla), evakuaci, počasí, povodňové plány obcí a POVIS (povodňový informační systém) (Povodňový plán města Luhačovice, 2021). Jelikož se lázeňské město nachází pod Luhačovickou přehradou, tak je město ohrožené povodní.

Na obrázcích níže jsou vyobrazena území, které by byly v případě přirozené či zvláštní povodně zaplavena. Mluvíme zde o záplavových území 5leté vody, 20leté vody a 100leté vody.

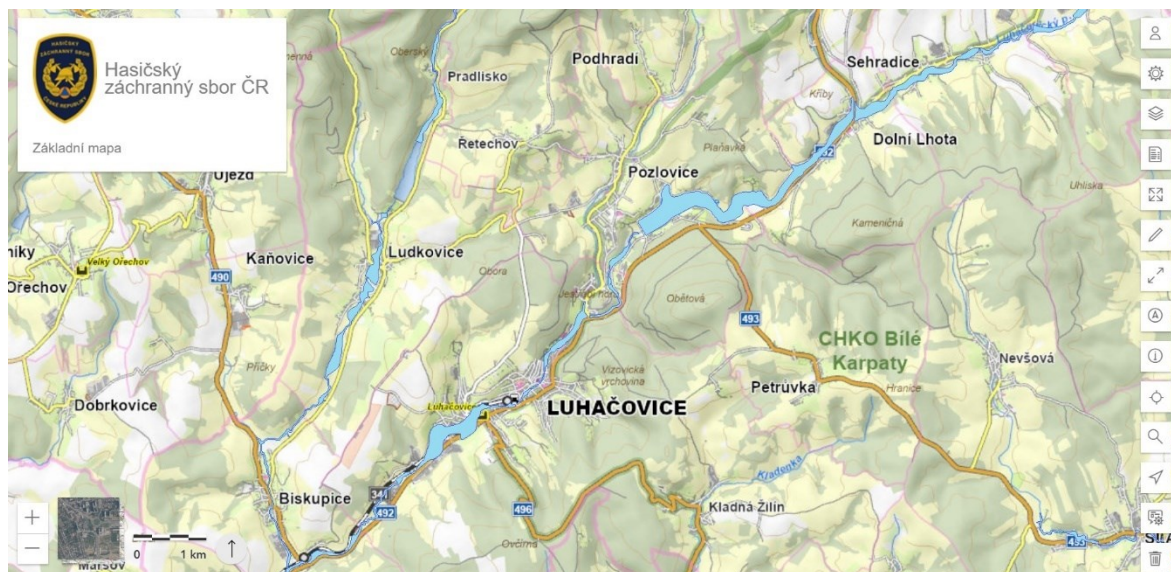
Obrázek 5 Záplavová území 5leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024)

Na obrázku 5 je vidět, že by Luhačovice nebyly zaplaveny.

Obrázek 6 Záplavová území 20leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024)

Obrázek 6 se o něco více liší než obrázek 5, ale pořád by Luhačovice zaplavené nebyly.

Obrázek 7 Záplavová území 100leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024)

Na obrázku 7 jde vidět, že v případě záplavy 100leté vody, by Luhačovice byly postiženy ve větším rozsahu.

Město má zpracované soubory, týkající se ochrany obyvatelstva, do které patří především Analýza rizik a charakteristika možného ohrožení ORP Luhačovice. Na stránkách města jsou k nalezení další soubory jako ochrana obyvatelstva pro případ ohrožení, varování, evakuace, havárie s únikem nebezpečných chemických látek i informace o ochraně obyvatelstva při vzniku mimořádné události, který je pro tuto práci velice zásadní. (Město Luhačovice, c2024)

Evakuační plán města

Na webových stránkách města je zmíněná evakuace obyvatelstva za mimořádných událostí. Jsou zde zmíněny základní informace k životní situaci, kdo je oprávněn v této situaci jednat, jaké jsou podmínky a postup pro řešení této situace, kde, s kým a kdy tuhle situaci řešit, jaké doklady je nutné mít u sebe apod. (Město Luhačovice, c2024). Celkově lze říci, že evakuační plán shrnuje důležité informace, které jsou k potřebě vědět.

6 PŘIPRAVENOST NA KRIZOVÉ SITUACE

Svět v současné době čelí mnohým hrozbám. Může se jednat o válečné konflikty, přírodní katastrofy, pandemii, násilí, extrémní povětrnostní jevy, povodně apod. Jejich působení za sebou může zanechávat závažné důsledky nejen na sociální na hospodářský rozvoj, ale také na vzdělávání a poškození infrastruktury, a proto je důležité být připraven na takové situace. (Geneva Global Hub for Education in Emergencies, c2024)

Způsob, jakým se v zahraničí připravují na krizové situace, je dost podobný tomu, jak se připravuje obyvatelstvo v České republice. Samotná připravenost obyvatelstva na krizové situace se může lišit mezi různými zeměmi v závislosti na faktorech, do kterých patří např. úroveň organizace složek integrovaného záchranného systému nebo i historické zkušenosti s katastrofami či jinými krizemi v dané zemi.

V zahraničí mohou být systémy připravenosti na krizové situace rozsáhlejší a strukturovanější. Jedná se zejména o Spojené státy nebo Japonsko. Ve zmíněných státech jsou mnohem častější přírodní katastrofy, jako jsou hurikány zemětřesení nebo záplavy. V České republice se o přípravu na krizové situace podílí složky integrovaného záchranného systému, orgány krizového řízení, úřady atd., které mají za cíl zvýšit povědomí o bezpečnosti a krizovém řízení.

V dnešním světě se odehrává spousta mimořádných událostí různého typu, které mohou v mnoha případech vzrůst v krizové situace. V případě vzniklé mimořádné události, urychleně aktivujeme telefonicky integrovaný záchranný systém, kterým sdělíme důležité informace:

- Co se stalo,
- kde se to stalo,
- kdy se to stalo,
- počet postižených osob,
- podrobnosti místní komunikace,
- jméno a kontakt. (Hradil et al., 2018)

Příprava na krizové situace společně s rodinou a komunitou

Zahraniční zdroje uvádí, že je nejdůležitější si uvědomit, jaké krizové situace mohou dané obyvatelstvo ohrozit a jaký mají dopad na jejich každodenní život a zároveň jak se na ně

připravit. Uvádí, jak se v chovat v různých situacích, například: Vědí členové rodiny, kdy a jak zavolat o pomoc? V jakých situacích je nutné opustit dům a naopak, kdy člověk musí zůstat doma a kam se dočasně schovat v případě nebezpečí.

Je důležité zmínit, že všichni členové rodiny by měli vědět, jak vypnout vodu, plyn, elektrospotřebiče apod. Ujistit se, že členové rodiny vědí, kde se nachází důležité nástroje, které mohou být potřeba v případě nouze a také vědět, jak se postarat o své mazlíčky.

Příprava na krizové situace společně se sousedy a komunitou

Důležité je navázání kontaktu se sousedy a vzájemně si vyměnit telefonní čísla, aby se mohli sousedé rychle spojit v případě vzniklé krizové situace. Zhodnotit v jakém stavu jsou generátory elektřiny, čerpadla na vodu nebo hasící přístroje, popřípadě udělat kroky k jejich zlepšení. Zajistit pomoc zranitelným lidem (starším lidem, osobám se zdravotním postižením). (Olevalmis.ee, c2024)

Osobní připravenost obyvatelstva

Spousta lidí si uvědomuje mnohé hrozby a rizika až po proběhlých mimořádných událostech, což je zpravidla pozdě. Člověk se však na mimořádné události a krizové situace může dobře připravit předem. Ovšem takový přístup vyžaduje osobní zájem o věc. Celkové shrnutí připravenosti na mimořádné události a krizové situace zní:

- vědět, jak se zachovat a chránit,
- znát problematiku místních možným mimořádných událostí a krizových situací,
- být dobře vybaven ochrannými prostředky anebo mít připraveny improvizované prostředky ochrany dýchacích orgánů a povrchu těla,
- důkladně i pravidelně nacvičovat způsoby používání ochranných prostředků a nacvičit způsoby evakuace. (Hradil et al., 2018)

Správné reakce obyvatelstva při mimořádných událostech

O mimořádné události se občané daného místa mohou dozvědět buď pomocí varování, čímž se myslí houkání sirén, podle zpráv, z televize nebo prostřednictvím rozhlasových vozů policie anebo podle různých vnějších příznaků události jako je vytvoření podezřelého oblaku plynu či par, podle dopravní havárie automobilové cisterny apod. (Hradil et al., 2018). Pokud zazní signál „Všeobecná výstraha“, je nutné se okamžitě ukrýt, tudíž najít nejbližší úkryt v budově. Následně zavřít všechna dveře, okna a vypnout klimatizaci. Varovný signál může

značit únik toxických látek, plynů a jedů a je zde možnost vzniku zamoření. Tím, že bude prostor uzavřen, je zde menší pravděpodobnost zamoření. A dalším důležitým krokem je zapnutí rádia či televize, ve kterém budou vyhlášeny informace o tom, co se stalo, proč bylo obyvatelstvo varováno a co dále dělat. V případě vypadnutí elektrického proudu je dobré využít mobilní telefon, který je vybaven příjmem rozhlasových stanic. Další informace mohou být sděleny obecním rozhlasem anebo elektronickými sirénami (Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje, c2024).

Preventivně výchovná činnost

Jedná se o vzdělávání zaměřené na děti a obyvatelstvo v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva při vzniku mimořádné události. Potřeba preventivně výchovné činnosti vyplývá ze statistik (neopatrnost dětí a neznalost požární prevence) a z narůstajících případů mimořádných událostí (neznalost obyvatelstva). Cílem preventivní výchovné činnosti je předat obyvatelstvu ty nejdůležitější informace, které se týkají požární ochrany a ochrany člověka při mimořádných událostech a také snížit počet obětí a snížit ztráty na majetku (Hasičský záchranný sbor České republiky, c2024). Více informací o preventivně výchovné činnosti viz. kapitola 9.

7 SOFTWARE RISKAN

První metoda v bakalářské práci bude práce v softwaru Riskan. Riskan je spolehlivý software, neboť vyobrazuje hrozby, které jsou podle daného jedince, organizace či skupiny lidí důležité či naopak méně důležité. Riskan je kalkulátor pro podporu tvorby analýzy rizik. (T-soft, 2017)

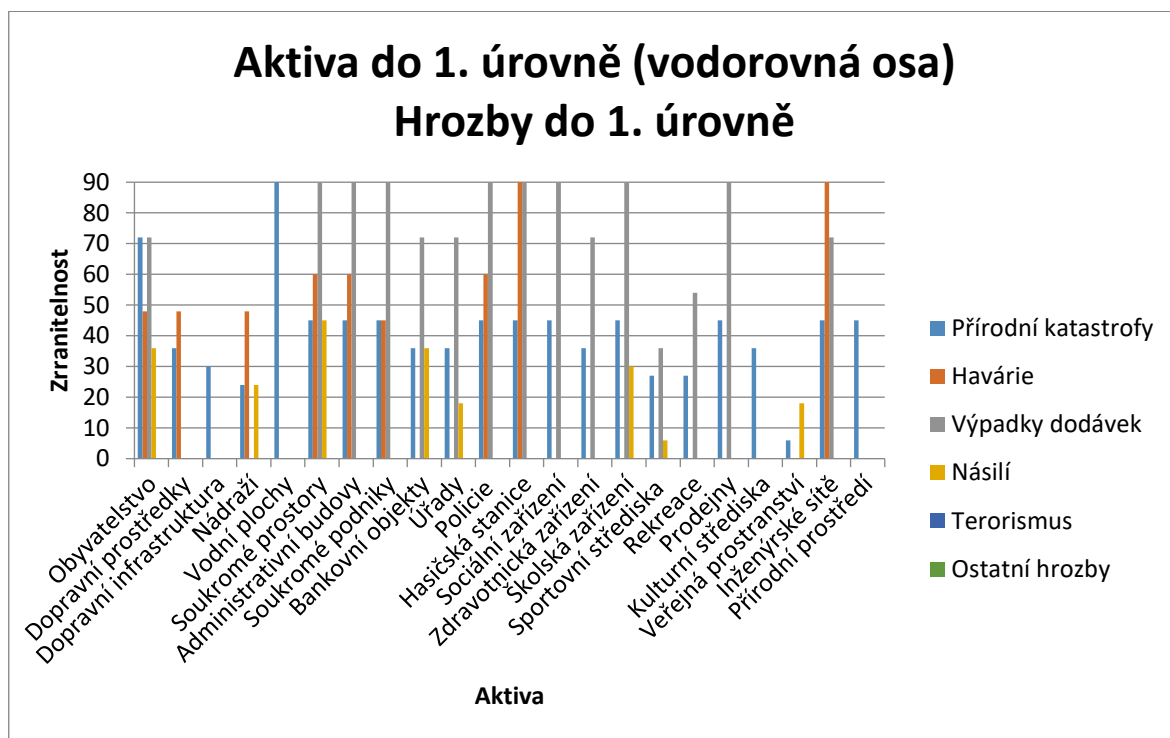
Software také zjišťuje, jaké hrozby jsou v daném městě, konkrétně ve městě Luhačovicích zásadní, a které naopak méně. Podle zpracované analýzy rizik správního obvodu obce s rozšířenou působností ve městě Luhačovice řadíme následující rizika:

- Únik nebezpečné látky,
- zvláštní povodeň,
- přirozenou povodeň,
- epizootii,
- epidemii,
- havárii v silniční dopravě,
- havárii v železniční dopravě,
- narušení dodávek,
- živelní pohromy,
- sesuvy nebo pády hornin,
- a teroristický útok. (Analýza rizik správního obvodu ORP Luhačovice, c2024)

V softwaru budeme pracovat s aktivy a hrozbami, které budeme následně hodnotit, podle toho, jak moc jsou pravděpodobné v Luhačovicích. V níže zobrazeném grafu jsou vyobrazené hodnotící tabulky (viz. tabulka 1, 2, 3, 4) a celková analýza rizik, která spočívá v ohodnocení aktiv, hrozeb a zranitelnosti. V analýze se vyskytují políčka ve třech barvách. V barvě červené, žluté a zelené. Barvy se odvíjí podle zranitelnosti aktiv vůči hrozbám tzn. červená je nejrizikovější, žlutá je středně riziková a zelená nejméně riziková. Z důvodu rozsáhlosti je v práci vyobrazena analýza formou grafu (viz. obrázek 1). Obrázek 1 vyobrazuje aktiva a hrozby jen do první úrovně. Kompletní analýza rizik se nachází v příloze P I.

Analýza Riskan

V grafu analýzy rizik jsou uvedena aktiva společně s hrozbami do první úrovně.

Obrázek 8 Graf analýzy rizik (Zdroj: Vlastní, 2024)

Do aktiv patří obyvatelstvo, dopravní prostředky, dopravní infrastruktura, nádraží, vodní plochy, soukromé prostory, soukromé podniky, administrativní budovy, bankovní objekty, úřady, policie, hasičská stanice, sociální zařízení, zdravotnická zařízení, školská zařízení, sportovní střediska, rekreace, prodejny, kulturní střediska, veřejná prostranství, inženýrské sítě a přírodní prostředí. Na další straně je vytvořena hodnotící tabulka s výsledky. Nejnižší riziko je v rozsahu mezi 0 – 42 a naopak nejvyšší riziko dosahuje až na úroveň 125.

Tabulka 1 Hodnotící tabulky (Zdroj: Vlastní, 2024)

Hodnota aktiv		Pravděpodobnost hrozby		Zranitelnost aktiva	
0	Zanedbatelná	0	Zanedbatelná	0	Zanedbatelná
1	Velmi nízká	1	Velmi nízká	1	Velmi nízká
2	Nízká	2	Nízká	2	Nízká
3	Střední	3	Střední	3	Střední
4	Vysoká	4	Vysoká	4	Vysoká
5	Velmi vysoká	5	Velmi vysoká	5	Velmi vysoká
Výsledné riziko					
Nízké			0 – 42		
Střední			43 – 83		
Vysoké			84 – 125		
Maximální možné riziko			125		

V softwaru vyšly výsledky, které ukazují, jakými hrozbami je město nejvíce ohroženo. Nejvyšších hodnot dosahovaly aktiva při námraze a dopravních nehodách, které spolu úzce souvisí. Dále k hrozbám zařadíme i epidemii a výpadky dodávek.

Ze zkušenosti z dřívějších let, je jasné, že jestliže dojde k výpadkům dodávek, nejvíce ohrožené budou soukromé prostory, soukromé podniky, úřady, sociální a zdravotnická zařízení, policie, hasičské stanice, školská zařízení i inženýrské sítě, protože na zmíněných aktivech stojí fungování celého lázeňského města.

Před třemi lety bylo na Moravě tornádo, které za sebou zanechalo mrtvé, desítky zraněných a zdevastovalo mnoho vesnic a měst, do kterých právě patří i lázeňské město Luhačovice. Podle zdrojů se jednalo o živel nazývaný se downburst (Vozárová, 2021). Downburst je silný proud, který se vyskytuje v přeháňkách anebo bouřkách, která dosahují od stovek metrů až po několik desítek kilometrů. Způsobuje ochlazení a silný vítr může v extrémních případech dosahovat až přes 200 km/h. Může být doprovázen kroupami i deštěm (Downburst, příčina silného větru v bouřkách, 2019).

8 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Druhou metodou využitou v bakalářské práci byla forma metody dotazníků. Dotazník umožňuje získat informace od velkého počtu osob. U dotazníků je důležitá správná formulace otázky, protože pokud je špatně formulovaná může dojít k nepřesnosti odpovědi. Dotazníky se dělí do tří druhů:

- osobnostní dotazník,
- zájmový dotazník,
- anamnestický dotazník.

V tomhle případě se jedná o zájmový dotazník. Cílovou skupinou byli obyvatelé Luhačovic ve věku od 15 do 65 let a více. Dotazník byl určen alespoň pro sto lidí, byl anonymní a byl rozeslán pouze elektronicky. Informace získané od obyvatelstva byly použity pouze pro účely bakalářské práce a byl proveden přímo ve městě Luhačovice. V dotazníku je uvedeno sedm otázek obecně týkajících se připravenosti obyvatelstva na krizové situace. Cílem dotazníkového šetření bylo zjištění úrovně znalostí obyvatel o mimořádných událostech a krizových situacích, respektive zjištění i lidského chování v těchto situacích. Očekávaná návratnost dotazníků je 80 %. V dotazníku se objeví následující otázky:

1. Jakého jste pohlaví?
 - A) Muž
 - B) Žena
2. Do jaké věkové kategorie patříte?
 - A) 15–19 let
 - B) 20–26 let
 - C) 27–50 let
 - D) 51 let a více
3. Víte, co je to krizová situace? (pokud ano, definujte)
4. Víte, jak byste měli postupovat při možném vzniku krizové situace doma? (pokud ano, definujte)
5. Jaká krizová situace je v Luhačovicích nejpravděpodobnější?
 - A) Povodeň
 - B) Tornádo

- C) Požár
- D) Havárie s únikem chemické látky
- E) Terorismus
- F) Hromadné neštěstí

6. Myslíte si, že jste dostatečně informováni o dění ve městě?

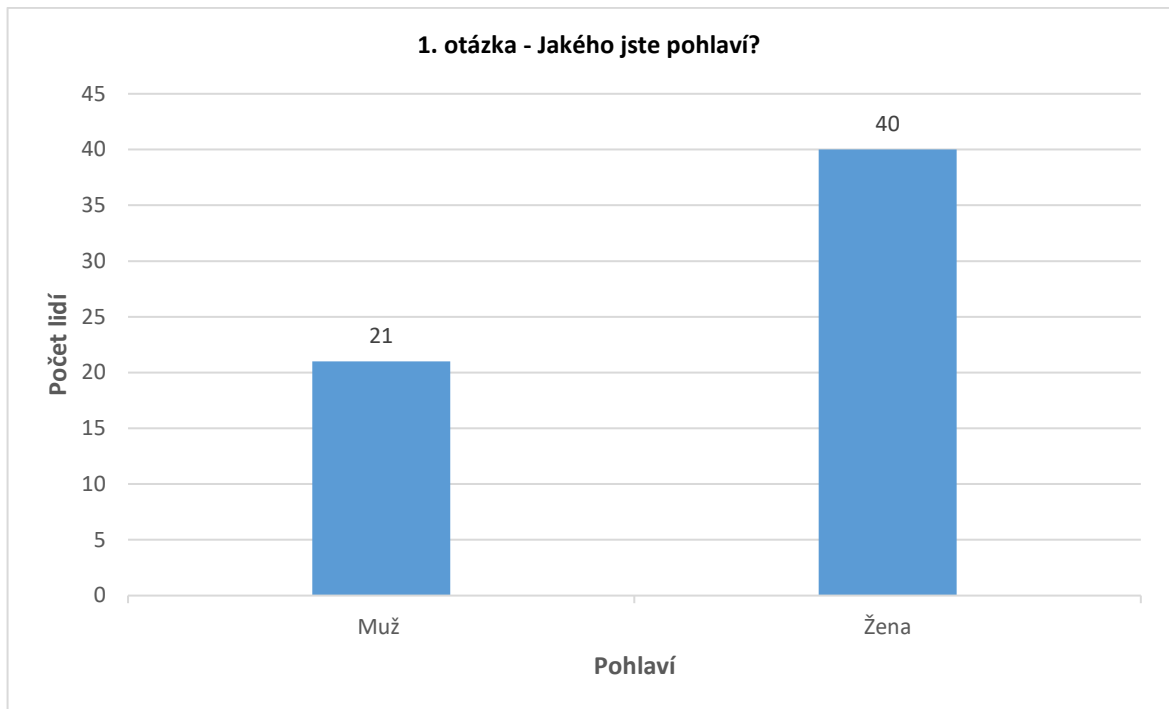
- A) Ano
- B) Ne

7. Pokud jste v předešlé otázce odpověděli „Ne“, jaká opatření byste popřípadě zavedli?

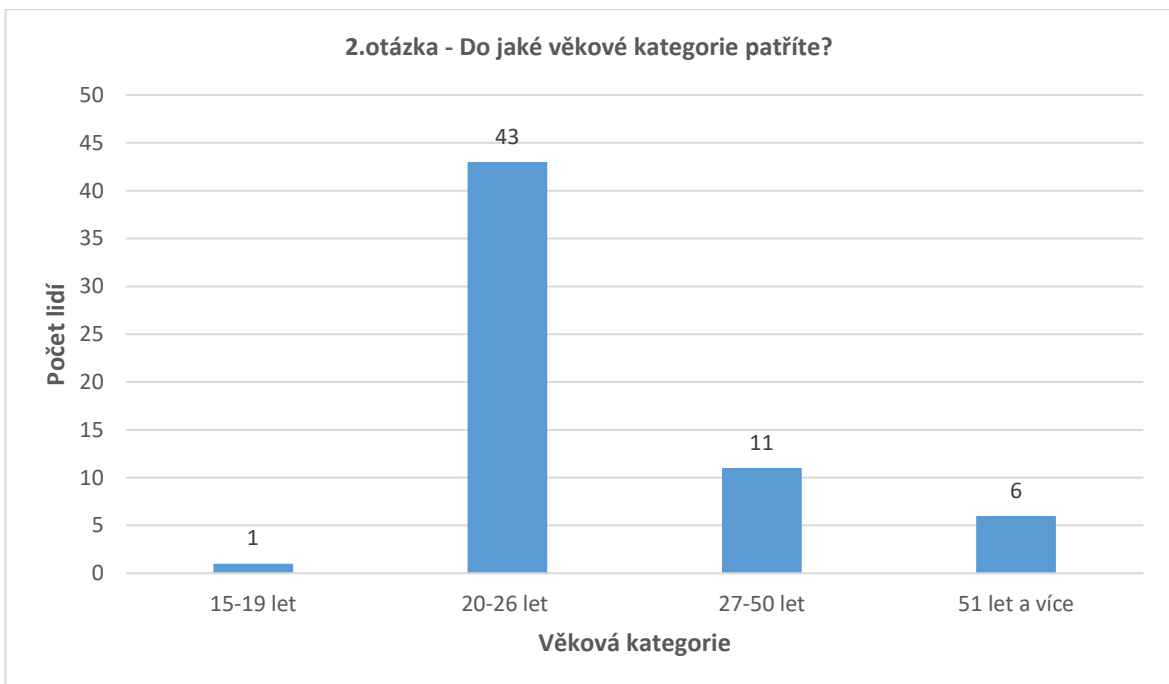
Výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření

Jak bylo výše zmíněné, dotazník byl určen pro 100 lidí a odpovědělo na něj 61 respondentů ve všech věkových kategoriích. Očekávaná návratnost byla 80 %, ale jelikož na dotazník odpovědělo 61 respondentů návratnost klesla na 61 %. V závěru lze říci, že i s tímhle počtem respondentů se dala navrhnout opatření pro lepší připravenost obyvatelstva ve městě. O odstavec níže budou pospány výsledné hodnoty dotazníku. Prvních šest otázek vyskytujících se v dotazníku je povinných a poslední sedmá otázka je dobrovolná.

První otázka zněla „Jakého jste pohlaví“. V dotazníku převažují odpovědi od žen, a to o celých 31,2 %. Graf první otázky je následující:

Obrázek 9 Graf první otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)

Obrázek 10 Graf druhé otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)

Otázka č. 2 znázorňuje věkovou kategorii lidí, kteří vyplňovali dotazník. Z obrázku jde jasně vyčíst, že nejvíce respondentů bylo zařazeno do kategorie 20–26 let a nejméně respondentů ve věku 15–19 let.

Třetí otázka zněla „Víte, co je to krizová situace? (pokud ano, definujte). Pět respondentů na tuhle otázku neznalo odpověď nebo si odpovědi nebyli přesně jisti. Ostatní respondenti se shodli na tom, že se jedná o situaci při, které hrozí nebezpečí ať už způsobené přírodou (povodeň, požár, tornádo) anebo lidskou vinou. Odpovědi tohoto typu se tam objevovaly neustále.

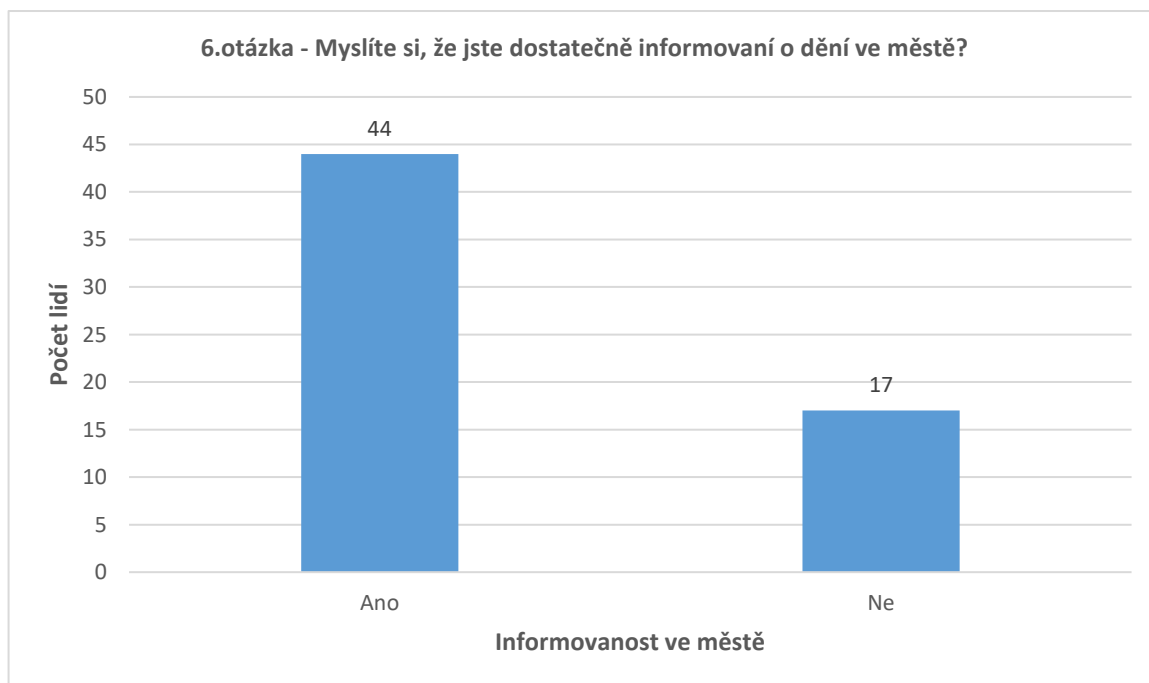
Čtvrtá otázka byla zaměřena na připravenost občanů, respektive na to, jak by reagovali na vzniklou krizovou situací doma. Šestnáct respondentů na následující otázku odpovědělo, že by nevěděli, co dělat. Další odpovědi jsou individuální. V dotazníku se objevují odpovědi typu: být doma, evakuovat se, poslouchat informace z obce. Další odpověď zněla následovně: „Liší se jaká krizová situace je, při požáru, co nejdříve ven, při tornádu dovnitř, nejlepší do sklepa, nebo někam do přízemí.“ Dále to pokračovalo, odpověďmi jako například jednat s klidnou hlavou a poslouchat sirény, nevycházet z domu, vyhledat pomoc, opustit dům na shromažďovací místo, zjišťovat informace rádiem, televizí, postupovat dle pravidel vydané HZS, policí. Mít připravené evakuační zavazadlo, zavolat na tísňovou linku, pokud je to možné zabránit šíření a povolat složky IZS, sledovat informační kanály a řídit se pokyny z rozhlasu, sledovat televizi nebo rádio, poté byla zvolena odpověď typu útěk nebo útěk do sklepa, popřípadě někam daleko. Spousta respondentů psala, že záleží na dané krizové situaci. Nejčastěji se však objevovala odpověď, a to nepanikařit, a především jednat s klidnou hlavou.

Pátá otázka byla zaměřená na nejpravděpodobnější krizové situace v Luhačovicích. Nejvíce respondentů odpovědělo, že nejpravděpodobnější krizová situace je požár. Druhá nejpravděpodobnější je povodeň, třetí tornádo. Dále hromadné neštěstí, havárie s únikem chemické látky a nejméně odpovědí bylo na možnosti terorismus.

Obrázek 11 Graf páté otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)

Šestá otázka se týká informovanosti občanů. Zda si občané myslí, že jsou dostatečně informovaní o dění ve městě či nikoliv. Z grafu jde vyčíst, že většina obyvatel si myslí, že jsou dostatečně informováni a pouhých 17 obyvatel si to nemyslí.

Obrázek 12 Graf šesté otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)

Poslední otázka byla dobrovolná a odpovědělo na ni 23 respondentů. Otázka byla pouze mířená na ty, kteří na předešlou otázku (otázku č. 6) odpověděli „Ne“. Sedmá otázka uvádí opatření, která by občané zavedli pro bezpečnější město. V dotazníku se objevily následující

odpovědi: Bunkry pro obyvatelstvo Luhačovic, informace do mobilu, informační kanály, kontrola pochybných podniků, emaily od úřadu jednotlivým občanům, vytvořit novou ikonu na webových stránkách města, která bude specializovaná na krizové situace, SMS, více informací o různých opatřeních, založit „horkou linku“ v případě nežádoucí události, online zpravodajství města, mobilní aplikace a objevila se zde možnost více funkčního internetu.

9 NÁVRHOVÁ OPATŘENÍ

Software Riskan vyhodnotil jako největší hrozbu dopravní nehody, které mohou a nemusí být spojeny s námrazou. Těmto situacím lze předcházet dodržováním dopravních předpisů a udržováním pozornosti na cestách. K dopravním nehodám v zimním období lze předcházet včasným posypáním silnic pískem, solí anebo drobným kamením. Dále k hrozbám v Luhačovicích zařadíme epidemii a výpadky dodávek. Žádným hrozbám nelze v určitém směru předcházet, ale mohou se eliminovat jejich důsledky. V případě šířící se virového onemocnění, se mohou udělat opatření, která budou bránit dalšímu rozšíření. V posledních pěti letech, při celosvětové pandemii Covid – 19 byla provedena opatření primárně formou roušek a respirátorů, nevycházením z domovů a celkovou izolací. Později, když tato opatření nezabírala, byla vynalezena vakcína proti virovému onemocnění Covid – 19, která měla větší účinek. Do poslední hrozby vyskytující se v Luhačovicích patří výpadky dodávek. Při této situaci není od věci mít v daném objektu náhradní elektrické generátory, které opět zajistí elektřinu a fungování celé budovy. Jak bylo zmíněno v sedmé kapitole, Luhačovice postihl downburst. Aktuální verze Analýzy rizik správního obvodu Luhačovice však tuto možnost neboli možnost vichřice obsahuje, tudíž se zde změny dělat nemusí.

Po zpětné vazbě od obyvatelů Luhačovic a výsledků vyhodnocení dotazníku je jisté, že si mnoho zdejších občanů myslí, že jsou dostatečně informováni o dění ve městě. Řada respondentů s tímhle tvrzením nesouhlasí. Pár z nich by chtělo dostávat informace o dění do telefonu ať už formou SMS nebo formou emailů s vyskytující se problematikou. Rozhodně není na škodu kontrolovat pochybné podniky například Bistro Princ Asie.

Pro lepší pochopení problematiky ochrany obyvatelstva a požární ochrany by se měly jednou za dva roky pořádat výukové přednášky. Dále by se mělo zajistit vzdělávání cílových skupin např. žáků na základní i střední škole, pedagogů i nepedagogických pracovníků. Mohly by se simulovat praktické ukázky, jak se v konkrétní situaci, ve které se jedinec/skupina lidí vyskytuje, respektive jak se zachovat v takových situacích.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala stavem připravenosti obyvatelstva v rámci krizových situací. Pro dosažení tohoto cíle byla využita kombinace dotazníkového šetření a software Riskan, abychom zjistili pohled na aktuální stav připravenosti a identifikovali oblasti potřebující zlepšení. Teoretická část obsahovala ucelený přehled terminologie v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Zahrnovala stručnou historii, která sahá až do 20. let 20. století. Dále se teoretická část zabývala stávajícími právními normami a aktuálním pohledem na hrozby a rizika, kterým je populace vystavena. V praktické části byly využity metody, které měly za cíl získat aktuální data o informovanosti a připravenosti obyvatelstva. Prostředkem pro zjištění stanovených cílů v praktické části byla zvolena forma softwaru Riskan a online dotazník. Důležitou součástí praktické části byly také informace o městě a její struktuře, dále se věnovala jeho současným sociálním i ekonomickým kontextem. Software vyhodnotil aktiva ohrožující město, do kterých patří námraza a dopravní nehody, pandemii a výpadky dodávek. Dotazník byl položen 61 respondentům pocházejícím z města Luhačovic. Z dat zjištěných dotazováním vyplývá to, že obyvatelé Luhačovic si myslí, že jsou na krizové situace dostatečně připraveni. V kapitole deváté neboli v návrhových opatřeních, byly uvedeny příklady, aby se situacím mohlo předcházet nebo jim alespoň zabránit v jejich šíření. Mezi navržená opatření pro zlepšení připravenosti byly zařazeny vzdělávací přednášky zaměřené na zvýšení povědomí obyvatel o potenciálních hrozbách a rizicích a poskytnutí praktických informací pro zvládnání krizových situací ve městě. Pravidelné cvičení a také simulace různých scénářů krizových situací, by mohly také přispět k posílení dovedností a poskytnutí jistoty obyvatelům, že jsou schopni rychle a efektivně reagovat v možných krizových situacích.

Cílem bakalářské práce bylo zjištění stavu připravenosti obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích, kterého se pomocí metod dosáhlo.

Na závěr je důležité shrnout, že připravenost obyvatelstva na krizové situace nejen v Luhačovicích není jednorázovým úsilím, ale trvalým procesem vyžadujícím spolupráci mezi občany, složkami integrovaného záchranného systému a místními orgány. Pravidelné cvičení, vzdělávání a komunikace jsou klíčové pro dosažení vysoké úrovně připravenosti, které povede k bezpečnosti a odolnosti obyvatel.

K psaní bakalářské práce byl využit ke kontrole překladáč DeepL.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

A strategic Compass for the EU, 2023. Online. STRATEGIC COMMUNICATIONS. European Union External Action. Dostupné z: https://www.eeas.europa.eu/eeas/strategic-compass-eu-0_en. [cit. 2024-03-15].

A strategic Compass for the EU, 2023. Online. Strategic Communications. Eeas.europa.eu. Dostupné z: <https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/2023/2023-03-Strategic%20Compass.pdf>. [cit. 2024-03-12].

Analýza rizik správního obvodu ORP Luhačovice, c2024. Online. Město Luhačovice. eu. Dostupné z: https://www.mesto.luhacovice.eu/wcd/download/krizove_rizeni_uvod_analyza_rizik_orp.pdf. [cit. 2024-04-22].

Bezpečnostní politika státu, c2024. Online. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-politika-statu.aspx>. [cit. 2024-03-16].

Bezpečnostní prostředí, c2024. Online. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_prostredi.html. [cit. 2024-02-25].

Bezpečnostní systém ČR, c2024. Online. Bezpečnostní informační služba. Dostupné z: <https://www.bis.cz/bezpecnostni-system/>. [cit. 2024-03-15].

Bezpečnostní systém ČR, c2024. Online. Bis.cz. Dostupné z: <https://www.bis.cz/bezpecnostni-system/>. [cit. 2024-03-14].

Bezpečnostní systém, c2024. Online. Mzv.gov.cz. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_system.html. [cit. 2024-03-14].

BLAŽEK, Jiří, 2014. *Historie a současnost civilní obrany, civilní ochrany a ochrany obyvatelstva*. Online. <https://www.vzdelavani-dh.cz/>. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=61&head=132&subhead=340>. [cit. 2024-04-12].

Co dělat, když zazní signál "Všeobecná výstraha", c2024. Online. Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/co-delat-kdyz-zazni-signal-vseobecna-vystraha.aspx>. [cit. 2024-04-26].

ČESKO, 2000. Zákon 239/2000: O integrovaném záchranném systému. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 73/2000.

Data ze statistického úřadu ČR, c2024. Online. Kurzy.cz. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/00135143/zalesi-as/statisticky-urad/>. [cit. 2024-04-26].

DUBOVECKÁ, Klára, 2023. *Analýza bezpečnosti #5: Zranitelnost a její role při analýze rizik*. Online. Kybez.cz. 26.6. 2023. Dostupné z: <https://1url.cz/Su8j0>. [cit. 2024-04-04].

Eie and Crisis – Sensitive Planning, c2024. Online. Geneva Global Hub Education in Emergencies. Dostupné z: <https://eiehub.org/education-in-emergencies-and-crisis-sensitive-planning>. [cit. 2024-04-26].

Evakuace obyvatelstva za mimořádných událostí, c2024. Online. Město Luhačovice. eu. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/24792-evakuace-obyvatelstva-za-mimoradnych-udalosti>. [cit. 2024-04-22].

Historický vývoj civilní ochrany (obran), c2024. Online. HZS Moravskoslezského kraje. Dostupné z: <http://www.hzsmsk.cz/kraoo/historie.php>. [cit. 2024-04-12].

Historie města, c2024. Online. Luhačovice.eu. Dostupné z: <https://www.luhacovice.eu/1614-historie-mesta>. [cit. 2024-04-04].

Hotel Morava, c2024. Online. Lazneluhacovice.cz. Dostupné z: <https://www.lazneluhacovice.cz/24946-hotel-morava>. [cit. 2024-04-04].

Hotel Palace, c2024. Online. Lazneluhacovice.cz. Dostupné z: <https://www.lazneluhacovice.cz/24945-palace>. [cit. 2024-04-04].

HRADIL, Jaroslav; MIKA, Otakar J.; MUSIL, Miroslav; SVOBODA, Bohuslav; RAK, Jakub et al. *Základy ochrany obyvatelstva v České republice*. Uherské Hradiště, 2018. ISBN 978-80-7454-774-4.

Hzscr. cz, c2024. Online. Hzscr.cz. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>. [cit. 2024-03-07].

Charakteristika SO ORP Luhačovice, c2024. Online. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_so_orp_luhacovice. [cit. 2024-04-22].

Jednotky PO, c2024. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>. [cit. 2024-04-04].

K interaktivitě výuky přispívá moderní programové vybavení, c2017. Online. T-soft. Dostupné z: <https://www.tsoft.cz/simulacni-ucebna-utb/>. [cit. 2024-04-21].

KOLEKTIV AUTORŮ POD VEDENÍM MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie 2023*. Online. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023. ISBN 978-80-7441-099-4. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf. [cit. 2024-03-10].

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013. PDF. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Kouzlo Luhačovic, c2024. Online. Luhačovice.eu. Dostupné z: <https://www.luhacovice.eu/24824-kouzlo-luhacovic>. [cit. 2024-04-04].

Krizové řízení a bezpečnost občanů, c2024. Online. Město Luhačovice. eu. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/25021-krizove-rizeni-a-bezpecnost-obcanu>. [cit. 2024-04-21].

LINHART, Petr, c2024. *Pojmy I. část*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pojmy-1-cast.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>. [cit. 2023-11-29].

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY, c2024. *Bezpečnost*. Praha. eu. Online. Terorismus a ochrana měkkých cílů. 2023. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/>. [cit. 2024-02-08].

Město Luhačovice, c2023. Online. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/>. [cit. 2024-04-04].

Městská policie, 2017. Online. Uherské Hradiště Srdce Slovácka. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/mestska-policie>. [cit. 2024-03-14].

Městská policie, 2017. Online. Uherské Hradiště Srdce Slovácka. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/mestska-policie>. [cit. 2024-04-06].

Městská policie, 2017. Online. Uherské Hradiště. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/mestska-policie>. [cit. 2024-02-10].

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, c2024. *Měkké cíle*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/chh/clanek/mekke-cile.aspx>. [cit. 2024-01-29].

NAJMAN, Filip, 2019. *Downburst, příčina silného větru v bouřkách*. Online. Meteopress.cz. 15.9.2019. Dostupné z: <https://www.meteopress.cz/vysvetleni/downburst-pricina-silneho-vetru-v-bourkach/>. [cit. 2024-04-21].

Nejčastější otázky, c2024. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>. [cit. 2024-03-14].

O Luhačovicích, c2024. Online. Luhačovice.cz. Dostupné z: <https://luhacovice.cz/o-luhacovicich/>. [cit. 2024-04-04].

O nás, c2024. Online. ZBZS Libušín. Dostupné z: <https://bzs.pku.cz/cs/o-nas-2/>. [cit. 2024-03-14].

O společnosti ZÁLESÍ, c2024. Online. Zalesi.cz. Dostupné z: <https://www.zalesi.cz/o-spolocnosti-zalesi/>. [cit. 2024-04-04].

Obranná strategie České republiky 2023, 2023. PDF. Ministerstvo obrany České republiky.

Ochrana zdraví, Státní správa v ochraně veřejného zdraví, c2016 - 2024. Online. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/statni-sprava-v-ochrane-verejneho-zdravi>. [cit. 2024-02-11].

Ozbrojené síly ČR, c2024. Online. Mvcr.cz. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ozbrojene-sily-cr.aspx>. [cit. 2024-03-14].

Policie České republiky, c2024. Online. Policie České republiky. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2024-04-04].

Poslání armády, c2024. Online. Do Armády.cz. Dostupné z: <https://www.doarmady.cz/o-armade/poznejte-armadu/poslani-armady>. [cit. 2024-03-10].

Postavení a úkoly, c2024. Online. HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. Hasičský záchranný sbor České republiky. 2017. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/postaveni-a-ukoly-postaveni-a-ukoly.aspx>. [cit. 2024-04-04].

Povodňový plán města Luhačovice, 2021. Online. Město Luhačovice. eu. Dostupné z: https://zlinsky.dppcr.cz/web_585459/. [cit. 2024-04-22].

Právní předpisy a koncepční materiály, 2016. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy-pravni-predpisy-a-koncepcni-materialy.aspx>. [cit. 2024-03-10].

Právní předpisy v oblasti ochrany obyvatelstva, c2024. Online. Hzscr.cz. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pravni-predpisy-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva.aspx>. [cit. 2024-03-14].

PREPARING FOR CRISIS SITUATIONS TOGETHER WITH YOUR FAMILY AND COMMUNITY, c2024. Online. Olevalmis.ee. Dostupné z: <https://www.olevalmis.ee/en/guidelines/preparing-for-crisis-situations-together-with-your-family-and-community>. [cit. 2024-04-25].

Preventivně výchovná činnost, c2024. Online. Hasičský záchranný sbor Olomouckého kraje. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-preventivne-vychovna-cinnost-preventivne-vychovna-cinnost.aspx>. [cit. 2024-04-26].

Přírodní léčivé prameny, c2024. Online. Lázně Luhačovice. Dostupné z: <https://www.lazne-luhacovice.cz/24871-prirodni-lecive-prameny>. [cit. 2024-04-27].

Ruský režim je největší bezpečnostní hrozbou pro Česko, schválila sněmovna, 2024. Online. Aktuálně.cz. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/snemovna-oznacila-za-nejvetsi-bezpecnostni-hrozbu-soucasny-r/r~7d71f284e73a11eeb2180cc47ab5f122/>. [cit. 2024-04-04].

Složky IZS, c2024. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky.cz. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-usteckeho-kraje-menu-integrovan-y-zachranny-system-slozky-izs.aspx>. [cit. 2024-03-14].

STŘEDNÍ ODBORNÁ ŠKOLA LUHAČOVICE, c2024. *Úřední deska*. Online. Dostupné z: <https://www.sosluhac.cz/uredni-deska/>. [cit. 2024-01-29].

Systém zdravotnické záchranné služby v ČR, c2024. Online. Zachrannasluzba.cz. Dostupné z: <https://zachrannasluzba.cz/system-zzs-v-cr/>. [cit. 2024-04-04].

ŠILHÁNEK, Bohumil a DVOŘÁK, Josef. *Stručná historie ochrany obyvatelstva v našich podmínkách*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2003. ISBN 80-86640-12-4.

ŠPAČEK, František, c2024. *Integrovaný záchranný systém*. Online. Hasičský záchranný sbor České republiky. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovan-y-zachranny-system.aspx>. [cit. 2024-04-04].

Telefonní seznam pracovníků Měú, c2024. Online. Mesto.Luhacovice.eu. Dostupné z: <https://www.mesto.luhacovice.eu/1448-telefonni-seznam-pracovniku-meu>. [cit. 2024-04-04].

Terinos. izscr.cz, c2024. Online. Dostupné z: <https://terinos.izscr.cz/client/>. [cit. 2024-04-21].

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI, 2017. *K interaktivitě výuky přispívá moderní programové vybavení*. Online. UNIVERZITA TOMÁŠE BATI. T-SOFT. Dostupné z: <https://tsoft.cz/simulacni-ucebna-utb/>. [cit. 2024-02-08].

VOZÁROVÁ, Jana, 2021. *Luhačovice byly v dráze tornáda. Nakonec je převálcoval downburst*. Online. Deník.cz. Dostupné z: <https://www.denik.cz/regiony/luhacovice-byly-v-draze-tornada-nakonec-je-prevalcoval-downburst-20210701.html>. [cit. 2024-04-21].

Vymezení některých pojmů, c2024. Online. Hradec Králové. 23.2. 2024. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/vymezeni-nekterych-pojmu/d-55386>. [cit. 2024-02-25].

Zajištění obrany státu, c2024. Online. Doarmady.cz. Dostupné z: <https://www.doarmady.cz/o-armade/poznejte-armadu/poslani-armady>. [cit. 2024-03-14].

ZÁKLADNÍ ŠKOLA LUHAČOVICE, c2024. *Základní škola Luhačovice*. Online. Dostupné z: <https://www.zsluhacovice.cz/zakladni-skola-luhacovice/ds-50>. [cit. 2024-01-29].

ZPĚVÁK, Aleš; FÍLA, František; JONÁKOVÁ a VÍŠEK, Jiří. *Ochrana obyvatelstva v republikovém měřítku*. Praha, 2014. ISBN 978-80-7452-044-0.

ZPĚVÁK, Aleš. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-199-8.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

a.s.	Akciová společnost
BRS	Bezpečnostní rada státu
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
KS	Krizová situace
MU	Mimořádná událost
Např.	Například
OO	Ochrana obyvatelstva
ZaL	Záchranné a likvidační práce
ZHN	Zbraně proti hromadnému ničení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Bezpečnostní prostředí (Zdroj: Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013)	11
Obrázek 2 Schématické znázornění rozsahu ochrany obyvatelstva (Zdroj: Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, 2013).....	17
Obrázek 3 Vývoj názvu opatření k ochraně obyvatel (Zdroj: Blažek, 2014).....	20
Obrázek 4 ORP Luhačovice (Zdroj: Město Luhačovice, c2024)	37
Obrázek 5 Záplavová území 5leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024).....	38
Obrázek 6 Záplavová území 20leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024).....	38
Obrázek 7 Záplavová území 100leté vody (Zdroj: Terinos.izscr.cz, c2024).....	39
Obrázek 8 Graf analýzy rizik (Zdroj: Vlastní, 2024).....	44
Obrázek 9 Graf první otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)	48
Obrázek 10 Graf druhé otázky (Zdroj: Vlastní, 2024).....	48
Obrázek 11 Graf páté otázky (Zdroj: Vlastní, 2024)	50
Obrázek 12 Graf šesté otázky (Zdroj: Vlastní, 2024).....	50

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Hodnotící tabulky (Zdroj: Vlastní, 2024)	45
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Riskan

Příloha P II: Dotazník

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK

Dobrý den,

jmenuji se Alžběta Valášková a jsem studentkou třetího ročníku na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (obor Ochrana obyvatelstva). Chtěla bych Vás požádat o vyplnění dotazníku ke své bakalářské práci. Téma bakalářské práce je: „*Připravenost obyvatelstva na krizové situace v Luhačovicích.*”

Pomocí dotazníku chci zjistit, jak jsou obyvatelé Luhačovic připraveni na mimořádné události a krizové situace, které zde mohou nastat.

Dotazník je anonymní a výsledky budou použity pouze pro účel praktické části bakalářské práce. Děkuji za Vaši spolupráci a čas při vyplnění dotazníku.

V dotazníku se objeví následující otázky:

1. Jakého jste pohlaví?
 - A) Muž
 - B) Žena
2. Do jaké věkové kategorie patříte?
 - A) 15–19 let
 - B) 20–26 let
 - C) 27–50 let
 - D) 51 let a více
3. Víte, co je to krizová situace? (pokud ano, definujte)
4. Víte, jak byste měli postupovat při možném vzniku krizové situace doma? (pokud ano, definujte)
5. Jaká krizová situace je v Luhačovicích nejpravděpodobnější?
 - A) Povodeň
 - B) Tornádo
 - C) Požár
 - D) Havárie s únikem chemické látky
 - E) Terorismus
 - F) Hromadné neštěstí

6. Myslíte si, že jste dostatečně informováni o dění ve městě?

A) Ano

B) Ne

7. Pokud jste v předešlé otázce odpověděli „Ne“, jaká opatření byste popřípadě zavedli?